

Ktejjeb

Data tal-bidu: 1/9/2023

Tul: 25 xahar

It starts with me

Azzjoni ewlenija: Sħubija għall-kooperazzjoni u l-iskambju ta' Prattiki

Tip ta' Azzjoni: Sħubija ta' kooperazzjoni fiż-żgħażaġh

Koordinatur tal-proġett: Caprifolen voltigeclubb (l-lżvezja)

B'TIFKIRA MAHBUBA TA' ANASTASIA TASOULA.

HIJA NGĦAQDET MA' DAN IL-PROĠETT B'NAR LI ISPIRA, SFIDA, U MEXXA L-AFFARIJET 'IL QUDDIEM. HIJA DDEFENDIET DAK LI HU IMPORTANTI U GĦEXET BIL-KURAĠĠ, BILLI ĠABET MAGĦHA KURŻITÀ U RIEDA LI TISTAQSI LI ARRIKKEW IX-XOGĦOL TAGĦNA B'ĦAFNA MODI. NIBKU L-ASSENZA TAGĦHA, IŻDA FUQ KOLLOX, NONORAW ID-DAWL U L-ENERĠIJA LI QASMET MAGĦNA.

RITRATT MEHUD MINN @BEVISIBLEBEYOU

TABELLA TAL- KONTENUT

1. INTRODUZZJONI	3
1.1 HARSA ĠENERALI LEJN IL-PROĠETT U L-OBJETTIVI TIEGHU	8
1.2 L-IMPORTANZA TAR-RIĊERKA INKLUŻIVA	8
1.3 MIN JISTA' JUŻA DIN IL-GWIDA? U KIF?	11
2. IL-HOLQIEN TA' KWESTJONARJI AĊĊESSIBBLI	12
2.1 L-INVOLVIMENT TAL-PARTEĊIPANTI BĦALA KO-KREATURI	13
2.2 IT-TFASSIL TAL-KWESTJONARJU	15
2.3 ASPETTI TEKNIĊI	17
2.4 KONKLUŻJONI	20
3. IL-HOLQIEN TA' WORKSHOPS INTERATTIVI	21
3.1 IPPJANAR U STRUTTURA	21
3.2 AĊĊESSIBILTÀ FID-DISINN TAL-WORKSHOP	22
3.3 TEKNIKI TA' FAĊILITAZZJONI INKLUŻIVI	25
3.3.1 L-GHOTI TAS-SETGĦA LILL-PARTEĊIPANTI BĦALA KO-FAĊILITATORI	25
3.3.2 EŻEMPJI TA' ATTIVITAJIET U EŻERĊIZZJI MFASSLA GĦALL-GRUPP FIL-MIRA	26
3.4 KONKLUŻJONI	28
4. GHODOD U RIŻORSI	30
4.1 GHODOD RAKKOMANDATI GĦALL-AĊĊESSIBILTÀ	30
4.2 METODI U GHODOD UŻATI FIS-SHUBIJA	32
5. RIŻULTATI – FEEDBACK TAL-PARTEĊIPANTI	33
6. IMPLIMENTAZZJONI U TIXRID	37
6.1 KIF TUŻA L-KTEJJEB LOKALMENT U INTERNAZZJONALMENT	37
6.2. KIF TOHLOQ PROĠETT BILLI TIBDA MIR-RIŻULTATI TAL-KWESTJONARJU	37
6.3 LEZZJONIJIET MIKSUBA U MUDELLI REPLIKABBLI GĦAL UŻU USA'	38
7. APPENDIĊI	42
7.1 GLOSSARJU TAT-TERMINI.....	42
7.2 AKTAR QARI, REFERENZI	44

1. Introduzzjoni

Merħba għal din il-gwida, iddisinjata biex tagħti s-setgħa lill-individwi u lill-organizzazzjonijiet biex joħolqu opportunitajiet sinifikanti, inklużivi u aċċessibbli għal persuni b'diżabilità. Din il-gwida sservi bħala riżorsa prattika, li toffri għarfien, għodod u metodoloġiji biex tippromwovi l-partecipazzjoni attiva u t-tmexxija minn persuni b'diżabilità fl-aspetti kollha tad-disinn u l-implimentazzjoni tal-proġett.

Organizzazzjonijiet

Iltaqa' mat-timijiet tal-proġett:

- **Aġenzija Sapport (Malta)**

L-Aġenzija Sapport hija l-aġenzija nazzjonali ta' Malta ddedikata għat-titjib tal-kwalità tal-ħajja għal persuni b'diżabilità. Oriġinarjament imwaqqfa fl-2001 fi ħdan il-Fondazzjoni għas-Servizzi tal-Benessri Soċjali, saret entità awtonoma fl-2016. L-aġenzija tipprovdi firxa wiesgħa ta' servizzi ta' appoġġ personalizzati inkluż xogħol soċjali, terapija okkupazzjonali, fizjoterapija, servizzi komunitarji u residenzjali, u ċentri ta' matul il-jum. Il-filosofija ewlenija tagħha hija li tagħti s-setgħa lil individwi b'diżabilità billi toffri appoġġ li jippromwovi l-indipendenza, l-għajxien fil-komunità u l-koproduzzjoni.

Wieħed mis-servizzi tagħha, Sharing Lives, tnieda fl-2017 biex irawwem l-inklużjoni soċjali u jtejjeb il-kwalità tal-ħajja għall-adulti b'diżabilità. Sharing Lives jiffoka fuq li jgħaqqad persuni b'diżabilità mal-komunità billi jiffaċilita l-partecipazzjoni f'attivitajiet ta' divertiment, kulturali, artistiki u sportivi. Sharing Lives jaħdem mill-qrib ma' voluntiera u NGOs lokali biex jibni netwerks soċjali u relazzjonijiet sinifikanti, jisfida l-isterjotipi u jippromwovi l-integrazzjoni.

Bħalissa qed isservi aktar minn 250 klijent - l-aktar adulti żgħażaġħ - Sharing Lives tikkollabora ma' aktar minn 100 voluntier u diversi organizzazzjonijiet nazzjonali. It-tim li jimmaniġġja Sharing Lives għandu esperjenza fil-koordinazzjoni tal-voluntiera u l-ġestjoni ta' proġetti ffinanzjati mill-Ewropa, li jippermetti żvilupp u sensibilizzazzjoni kontinwi. Permezz ta' programmi innovattivi, naħdmu biex niżguraw li persuni b'diżabilità jgħixu ħajjiet shaħ u impenjati fil-komunitajiet tagħhom.

• **L-Istitut għaż-żgħażaġh, l-isports u t-turiżmu ta' Trbovlje (is-Slovenja)**

L-Istitut għaż-żgħażaġh, l-isport u t-turiżmu ta' Trbovlje huwa istituzzjoni pubblika li twaqqfet fis-17 ta' Awwissu 2020 abbażi tad-digriet dwar it-twaqqif mill-muniċipalit  ta' Trbovlje. Bid-digriet, il-muniċipalit  ta' Trbovlje tistabbilixxi u tirregola l-operat tal-istituzzjoni pubblika tal-Istitut għaż-Żgħażaġh u l-Isport ta' Trbovlje, li n oloq billi ngħaqdu l-istituzzjoni pubblika  -Centru taż-Żgħażaġh ta' Trbovlje mal-istituzzjoni pubblika l-Istitut għall-Isport ta' Trbovlje.

L-iskop tal-istituzzjoni huwa li timplimenta u tikkoordina diversi attivitajiet fil-qasam taż-żgħażaġh u l-isport. Fid-29 ta'  unju 2024, l-attività tat-turiżmu giet miżjuda wkoll mal-istituzzjoni. L-iskop tal-istituzzjoni huwa li timplimenta u tikkoordina diversi attivitajiet fil-qasam taż-żgħażaġh, l-isport u t-turiżmu.

Fil-qasam taż-żgħażaġh, l-Istitut jiġbor u jipprovi informazzjoni għaż-żgħażaġh, jikkoordina u jimplimenta attivitajiet għaż-żgħażaġh b'enfasi fuq prijoritajiet permanenti fil-qafas tal-programm nazzjonali taż-żgħażaġh u l-kooperazzjoni Ewropea fil-qasam taż-żgħażaġh, jipprovi attivitajiet ta' servizz (assistenza teknika, organizzattiva, professjonali u konsultattiva), u jorganizza u jimplimenta attivitajiet ta' importanza usa' u jakkwista fondi għalihom.

Fil-qasam tal-isport, l-Istitut huwa responsabbli għall-ġestjoni tal-faċilitajiet sportivi, it-t ejjija tal-faċilitajiet għat-taħriġ u l-kompetizzjonijiet, il-manutenzjoni tal-faċilitajiet u l-playgrounds, l-organizzazzjoni u l-partecipazzjoni fl-implimentazzjoni ta' attivitajiet sportivi u rikreattivi għaż-żgħażaġh, l-implimentazzjoni ta' programm annwali relatat mal-isport, u l-koordinazzjoni tal-programm ta' attivitajiet ta' interess mal-programmi ta' klassijiet sportivi pedagoġiċi obligatorji. Minbarra l-attivitajiet bażiċi tiegħu, l-Istitut għaż-żgħażaġh, l-isport u t-turiżmu ta' Trbovlje jopera wkoll kafetterija u lukanda.

• Kooperattiva Roes (Greċja)

Roes Cooperativa hija intrapriża kooperattiva soċjali tas-snin 20 maħluqa minn trejners professjonali, hađdiema soċjali, manigġers ta' proġetti u gruppi informali bil-għan li joħolqu alleanza li tospita approċċi edukattivi innovattivi, esperjenzjali u mhux formali.

Il-viżjoni tagħhom hija li joħolqu dinja miftuħa fejn kulhadd ikollu opportunitajiet ta' taġħlim biex jiżviluppa u jikber. Fi kliem sempliċi, aktar approċċi edukattivi, aktar għażliet biex in-nies jikbru. Il-missjoni tagħhom hija li jiddefinixxu mill-ġdid it-taġħlim esperjenzjali billi joffru programmi ta' taġħlim friski u professjonali permezz ta' metodi u approċċi personalizzati.

L-attivitajiet kollha ta' Roes Coop huma bbażati u jirnexxu fuq erba' pilastri:

- *Tkabbir personali: li jippermetti l-iżvilupp tas-sodisfazzjon personali, ħiliet interpersonali, benesseri u stil ta' ħajja sana.*
- *Żvilupp professjonali: titjib tal-ħiliet intraprenditorjali, il-ħiliet tal-impjegabbiltà, il-ħiliet u l-esperjenzi tal-ħidma f'tim u tal-komunikazzjoni.*
- *Sostenibbiltà: il-promozzjoni tas-sostenibbiltà bħala idea olistika tal-ħarsien tal-ambjent, l-użu konxju tar-riżorsi u relazzjonijiet tajbin għas-saħħa.*
- *Inklużjoni soċjali: l-iżguraw u l-istimulazzjoni ta' soċjetà inklużiva u solidali miftuħa għal kulhadd lil hinn mill-ġeneru, l-orjentazzjoni sesswali/romantika, il-kaxxi soċjali, razzjali, politiċi u eteronormattivi.*

B'mod aktar speċifiku, l-involvement tagħhom f'lt starts with me jiffoka fuq l-għoti tas-setgħa liż-żgħażaġħ b'diżabbiltà billi jrawmu l-partecipazzjoni attiva tagħhom, jimplifikaw il-vuċijiet tagħhom, u joħolqu spazji ta' taġħlim inklużivi. Permezz ta' għodod interattivi, metodoloġiji maħluqa flimkien, u approċċi ta' edukazzjoni mhux formali, huma jimmiraw li jgħammru lill-partecipanti bil-ħiliet u l-kunfidenza meħtieġa biex isiru faċilitaturi u avukati fil-komunitajiet tagħhom. Billi jinvolvu b'mod attiv liż-żgħażaġħ b'diżabbiltà fid-disinn u l-implimentazzjoni tal-attivitajiet tal-proġett-bħall-iżvilupp ta' kwestjonarju interattiv, workshops, u riżorsi diġitali-huma jiżguraw li l-perspettivi u r-rekwiżiti tagħhom isawru r-riżultati. Dan l-approċċ partecipattiv isaħħaħ l-impenn tagħhom għall-inklużjoni, l-aċċessibbiltà, u bidla soċjali sinifikanti.

• **On & Off (Spanja)**

On & Off twaqqfet fl-2000 bil-missjoni li toffri liż-żgħażaġh f'La Rioja pjattaforma għall-iżvilupp u t-tkabbir personali. Imwaqqfa bħala entità indipendenti u mingħajr skop ta' qligħ, aħna konsistentement uzajna t-teatru bħala għodda biex immexxu l-bidla soċjali u nippromwovu l-attivizmu kulturali. Erbgħa u għoxrin sena wara, On & Off tibqa' soda fl-impenn tagħha lejn dawn l-għanijiet, billi topera b'aktar kompetenza, organizzazzjoni mtejba, u pożizzjoni aktar b'saħħitha biex tilhaqhom. It-tim ewlieni tagħna huwa magħmul minn tliet professjonisti ddedikati, appoġġjati minn netwerk estensiv ta' kollaboraturi li jaqsmu u jiskambjaw l-aħjar prattiki fl-oqsma tat-teatru u l-arti performattiva.

On & Off jopera permezz ta' tliet pilastri ewlenin:

- *Inizjattivi internazzjonali ta' edukazzjoni mhux formali*
- *Inizjattivi tal-Komunità*
- *Inizjattivi kulturali*

L-inizjattivi tal-organizzazzjoni huma mibnija fuq dawn il-pilastri, iddisinjati u implimentati f'konformità mal-istrateġiji żviluppati fl-oqsma tal-Kultura, l-Edukazzjoni Mhux Formali, u l-Impenn Soċjali u Politiku. Filwaqt li ż-żgħażaġh jibqgħu grupp fil-mira ewlenija, l-organizzazzjoni wessgħet il-fokus tagħha mis-sena l-oħra biex tinkludi firxa usa' ta' beneficijarji lil hinn miż-żgħażaġh biss.

• **Caprifolens Voltigeclubb (l-Iżvezja)**

Caprifolens Voltigeclubb għandu tradizzjoni twila li jippromwovi l-inklużjoni soċjali billi jgħaqqad individwi bi u mingħajr diżabilità, fi gruppi mħallta. Il-clubb jopera f'żewġ oqsma ewlenin: l-isports u l-kultura, biż-żwiemel bħala t-tema ċentrali li torbot dawn flimkien. Caprifolens jgħaqqad b'mod uniku l-eleganza taż-żwiemel man-natura, l-eċċitament tal-arti taċ-ċirku, ir-ritmu tal-mużika, l-eleganza taż-żfin, il-qawwa tad-drama, l-importanza tat-taħriġ u l-prattiki terapewtiċi taż-żwiemel.

Permezz ta' snin ta' xogħol dedikat, Caprifolens sar spazju akkoljenti fejn l-inklużjoni soċjali mhix biss għan iżda valur ewlieni. Il-missjoni tiegħu tiffoka fuq it-tiżiħ tal-istima personali u t-trawwim ta' sens ta' appartenenza fost il-partecipanti. It-tim impenjat ta' haddiema u staff taż-żgħażaġh jorganizza regolarment attivitajiet diversi bħal musicals, kompetizzjonijiet, sessjonijiet ta' taħriġ ta' kuljum, u kampijiet, joħloqu ambjent vibranti u inklużiv. Billi jopera taħt il-motto "vaulting for all", Caprifolens jipprioritizza l-inklużività fuq l-elitizmu.

Permezz tal-involviment tiegħu f'Erasmus+, il-klabb kiber internazzjonalment, u ttrasforma f'post ta' laqgħat globali fil-Foresta sabiha tan-Nofsinhar tal-Iżvezja. Hawnhekk, nies minn madwar id-dinja jingħaqdu flimkien biex jaqsmu l-għarfien, jaqsmu esperjenzi, u jiċcelebraw id-diversità kulturali. Caprifolens mhux biss għamel il-qbiż aċċessibbli għal kulhadd iżda sar ukoll ċentru globali ta' unità, li jinkoraġġixxi l-kollaborazzjoni u l-fehim bejn komunitajiet differenti.

• Calypso (l-Italja)

Calypso hija NGO mwaqqfa fl-2006, bil-għan ewlieni li tappoġġja lin-nies fiċ-ċittadinanza u l-partecipazzjoni attiva. Calypso taħdem fil-qasam tal-iżvilupp komunitarju u tikkoopera ma' skejjel, ċentri komunitarji, NGOs, libreriji, bl-użu ta' tekniki u proċessi teatrali sabiex tagħti s-setgħa lin-nies u l-gruppi. Jaħdmu ma' gruppi ta' etajiet differenti, minn tfal żgħar sa anzjani, ibbażati f'Pavia, Piacenza u ż-żona tan-Nofsinhar ta' Milano.

Calypso ġeneralment tinvolvi nies tal-komunità bħala partijiet interessati għall-organizzazzjoni u l-appoġġ ta' attivitajiet u avvenimenti sabiex tilhaq u tinvolvi udjenza usa' li ma tikkunsidrax it-teatru jew l-arti bħala mezz ta' partecipazzjoni. Mill-2007, l-organizzazzjoni ilha taħdem ma' gruppi mħallta, kemm b'dizabilità kif ukoll mingħajr dizabilità, bl-użu tat-teatru, wirjiet u kitba kreattiva. F'dawn il-proġetti kollha (wirjiet, avvenimenti pubbliċi u workshops kreattivi) l-inklużjoni hija l-fokus ewlieni, peress li l-partecipanti huma appoġġjati fl-iżvilupp tal-ħiliet tagħhom fi proċess ta' kooperazzjoni lejn għanijiet komuni.

L-isfond tat-trejners ta' Calypso, li jappartjenu għad-dinja tat-teatru soċjali, tat-terapija taż-żfin bil-moviment u tat-tagħlim, jipprovdi approċċ edukattiv għal kull proġett li jagħti aktar enfasi fuq il-proċess milli fuq ir-riżultat finali. Kull mogħdija individwali hija maħsuba permezz tan-narrattiva kollettiva tal-grupp li tgħix fiha, f'esperjenza kondiviza ta' reċiproċità u tkabbir kemm personali kif ukoll kollettiv.

1.1 Harsa ġenerali lejn il-proġett u l-oġġettivi

Din il-gwida hija parti minn proġett innovattiv iffukat fuq id-definizzjoni mill-ġdid ta' kif persuni b'diżabilità huma involuti fir-riċerka, l-ippjanar, u l-iffaċilitar tal-attivitajiet. Billi jintegra l-vuċijiet ta' persuni b'diżabilità f'kull fażi, dan il-proġett għandu l-għan li jjsfida l-preġudizzji soċjetali, irawwem l-inklużjoni, u joħloq mudelli tal-aħjar Prattiki biex oħrajn isegwuhom.

L-oġġettivi huma marbuta mal-prijoritajiet orizzontali - l-inklużjoni u d-diversità fl-oqsma kollha tal-edukazzjoni, it-taħriġ, iż-żgħażaġh u l-isports peress li se nkunu qed nenfazzjaw il-ħtieġa li l-persuni b'diżabilità jsiru faċilitaturi tal-attivitajiet tagħhom stess.

L-oġġettiv huwa li jindirizza wkoll il-prijoritajiet orizzontali - it-trasformazzjoni diġitali permezz tal-iżvilupp ta' thejjija diġitali, reżiljenza u kapacità hekk kif immirajna li noħolqu pjattaforma diġitali b'għodod li jstgħu jgħinu liż-żgħażaġh b'diżabilità jżidu l-viżibilità tagħhom u jsemmgħu leħnhom.

1.2 L-Importanza tar-riċerka inklużiva

Ir-riċerka tradizzjonali spiss timmarginalizza l-istess individwi li timmira li taqdi, billi tinvolvihom biss fl-istadji finali jew xejn. Dan il-proġett jirrikonoxxi l-qawwa trasformattiva tar-riċerka inklużiva, fejn persuni b'diżabilità mhumiex biss parteċipanti iżda ko-kreaturi. Ir-riċerka inklużiva tippermetti riżultati aktar awtentiċi, impattanti u rappreżentattivi li jirresonaw mal-esperjenzi tal-ħajja tal-grupp fil-mira.

Ostakli komuni fir-riċerka tradizzjonali	kontra	Benefiċċji ta' approċċi interattivi u aċċessibbli
Nuqqas ta' rappreżentanza ta' persuni b'diżabilità		L-Emanċipazzjoni: l-involviment ta' persuni b'diżabilità bħala faċilitaturi u dawk li jiehdu d-deċiżjonijiet
Attivitajiet imfassla mingħajr ma jiġu kkunsidrati r-rekwiżiti speċifiċi tal-grupp fil-mira		Rilevanza: l-iżgurar li l-attivitajiet ikunu mfassla skont ir-rekwiżiti tal-grupp fil-mira
Aċċessibbiltà limitata fl-ghodod u l-metodoloġiji, li teskludi lill-individwi milli jinvolvu ruħhom bis-sħiħ		Inklużività: il-promozzjoni ta' sens ta' appartenenza u t-thegħiġ tal-partecipazzjoni attiva
		Skalabbiltà: il-provvista ta' ghodod u oqfsa replikabbli għall-użu f'kuntasti differenti

Meta komunitajiet sħaħ jithallew barra mir-riċerka, l-għarfien li niproduċu jsir parzjali u spiss difettuż. L-inklużjoni ta' nies minn sfondi, abbiltajiet u esperjenzi tal-ħajja differenti twassal għal sejbiet li huma aktar preċiżi, aktar rilevanti u aktar utli għas-socjetà kollha kemm hi.

Studji reċenti jenfasizzaw kif l-approċċi tradizzjonali tar-riċerka spiss eskcludew persuni b'diżabilità, mhux biss bħala parteċipanti, iżda wkoll bħala ko-kreaturi tal-għarfien. Din l-esklużjoni għandha konsegwenzi reali. Twassal għal interventi li ma jaħdmux, teknoloġiji li mhumiex aċċessibbli, u politiki li jinjoraw il-bżonnijiet ta' dawk l-aktar milquta (Fleming et al., 2023). Kif jindikaw ir-riċerkaturi li jaħdmu fi hdan paradigmi inklużivi tad-diżabilità, l-inklużjoni mhix biss dwar l-etika—hija dwar il-kwalità. Meta persuni b'diżabilità jkunu involuti fit-tiswir tal-aġenda tar-riċerka, il-mistoqsijiet li jsiru għandhom it-tendenza li jinbidlu. Jitfaċċaw prijoritajiet ġodda. Is-suppożizzjonijiet jiġu sfidati (Yergeau et al., 2023).

Ir-riċerka inklużiva għandha wkoll effett qawwi ta' mewġa. Din tbiddel il-poter. Tirrikonoxxi l-esperjenza tal-ħajja bħala forma valida u siewja ta' kompetenza. U tohloq ambjenti ta' riċerka li huma aktar kollaborattivi, rispettużi, u miftuħa għall-bidla. Dan, imbagħad, isaħħaħ ir-relazzjoni bejn ir-riċerka u l-komunitajiet li taqdi.

Hemm ukoll aspett prattiku għal dan. Timijiet ta' riċerka diversi, spiss ikunu aħjar fis-soluzzjoni tal-problemi. Huma jistaqsu mistoqsijiet aħjar, jindunaw b'xejriet differenti, u joħorġu b'soluzzjonijiet aktar kreattivi. L-inklużjoni trawwem l-innovazzjoni, b'modi reali u miżurabbli. Fil-qalba tagħha, ir-riċerka inklużiva hija dwar ir-responsabbiltà. Tfiisser li tisma' lil dawk li ġeneralment jithallew barra, u li tiżgura li r-riċerka tkun xi ħaġa li ssir man-nies, mhux biss dwarhom.

Fleming, J., Kelly, D., Katsui, H., & Shakespeare, T. (2023). Riċerka inklużiva għad-diżabilità: Xjenza aħjar u riżultati aħjar. Lancet Public Health, 8(2), e96–e97.

Yergeau, M., Mankoff, J., Branham, S. M., Devendorf, L., Keating, B., Hayes, G. R., ... & Ringland, K. E. (2023). Riċerka dwar l-iżbalji: Approċċ għar-riċerka orjentata lejn il-ġustizzja tad-diżabilità fl-HCI. ACM Transactions on Computer-Human Interaction (TOCHI), 30(3), 1–33.

1.3 Min jista' juża din il-gwida? U kif?

Din il-gwida hija mfassla għal ħaddiema żgħażaġħ, faċilitaturi, organizzazzjonijiet, edukaturi, u kull min hu impenjat li joħloq ambjenti fejn l-inklużjoni u l-aċċessibbiltà huma fiċ-ċentru. Toffri kemm prinċipji fundamentali kif ukoll għodod prattiċi – minn struzzjonijiet pass pass dwar kif tfassal kwestjonarji interattivi għal gwida prattika dwar il-bini ta' workshops fejn persuni b'diżabbiltà jistgħu jiehdu t-tmexxija bħala faċilitaturi, dawk li jiehdu d-deċiżjonijiet, jew esperti bl-esperjenza.

Sylvie (l-Italja) tagħmel diskors qawwi għall-politiċi u dawk li jiehdu d-deċiżjonijiet f'laqgħa ta' grupp immirat fi Spanja

Olle mill-grupp ta' fokus Żvediż li għen biex jinholqu l-workshops Żvediżi, u tkellem waqt it-tixrid fl-Iżvezja għal dawk li jiehdu d-deċiżjonijiet

Lil hinn milli sservi bħala sett ta' għodod, din il-gwida tisfida l-modi tradizzjonali ta' hidma. Thegġegħ lill-qarrejja biex jaħsbu mill-ġdid fuq l-istrutturi tal-poter, jiddubitaw suppożizzjonijiet li ilhom jeżistu, u jhaddnu metodi li verament japprezzaw perspettivi diversi. L-inklużjoni ma tinkisibx sempliċement billi jġigu mistiedna nies f'kamra – teħtieġ ippjanar intenzjonat, komunikazzjoni aċċessibbli, u ftuħ biex tinqasam it-tmexxija.

Billi tenfasizza eżempji reali, metodi ttestjati, u taġħlimiet meħuda mill-proġett It Starts With Me, din il-gwida għandha l-għan li tispira organizzazzjonijiet biex isaħħu l-partecipazzjoni, jibnu l-fiduċja, u johlqu opportunitajiet sinifikanti għat-tmexxija fost persuni b'diżabbiltà.

Fl-aħħar mill-aħħar, din il-gwida hija aktar minn sempliċi riżorsa – hija stedina biex nikkollaboraw, nisimgħu, u niddisinjaw proċessi fejn kulhadd mhux biss ikollu lehen, iżda jinstema' wkoll. Flimkien, nistgħu noħolqu futur fejn kull individwu jkollu post fuq il-mejda u l-appoġġ li jeħtieġ biex jimexxi.

2. Il-ħolqien ta' kwestjonarji aċċessibbli

(Id-dizabilità) hija kategorija mibnija soċjalment u kulturalment, fir-rigward tal-mod kif is-soċjetajiet jistabbilixxu aċċess għar-riżorsi u jipprattikaw politiki ta' inklużjoni jew marginalizzazzjoni. Fl-istess ħin, madankollu, il-kunċett ta' dizabilità jiddeskrivi kundizzjoni eżistenzjali li tirrelata ma' individwi konkreti li jgħixu fi spazju fiżiku u f'kuntast soċjali, bil-problemi kollha li jirriżultaw, fosthom ukoll l-ostakli fiżiċi u kulturali, fil-ħajja ta' kuljum, li jfixklu l-użabilità ta' dak l-ispazju u ta' dak il-kuntast.

Fl-ewwel fażi tal-proġett, l-għan kien il-ħolqien ta' kwestjonarju aċċessibbli biex jipromwovi riflessjoni dwar it-tmexxija. Kien importanti li tiġi dekonstruwita l-idea li t-tmexxija hija xi ħaġa li mhux kulhadd jista' jkollu aċċess għaliha, billi tiddaħhal l-idea li definizzjoni aktar flessibbli u miftuħa ta' x'jikkostitwixxi 'tmexxija' tista' tagħti s-setgħa lill-gruppi marginalizzati biex jieħdu rwoli formali fit-teħid tad-deċiżjonijiet. Il-kwestjonarju nħoloq sabiex jiġi implimentat ma' gruppi lokali differenti, fi sħarriġ usa' li kien jagħti stampa aktar ċara tal-perċezzjonijiet u l-possibbiltajiet partikolari dwar it-tmexxija f'dimensjoni mhux abbiltàsta.

L-istruttura tal-kwestjonarji giet maħsuba f'fażijiet differenti: l-ewwel, kellna sessjonijiet mal-gruppi differenti f'kull pajjiż sieħeb biex nesploraw suġġetti konnessi mat-tmexxija. Imbagħad, iddiskutejna l-imsieħba billi bdejna mir-riflessjonijiet u l-perspettivi li qamu mill-partecipanti u biex infasslu l-ewwel abbozz tal-istruttura tal-kwestjonarju. It-tielet fażi kienet għal darb'oħra mal-gruppi lokali: il-partecipanti ġew imsejha biex jivvalidaw il-proposta mill-istaff, u biex jagġustawha skont rekwiżiti differenti, biex jagħmluha aċċessibbli għal kulhadd.

B'dan il-mod, is-suġġett tat-tmexxija ġie esplorat f'livelli differenti, u speċjalment l-aħħar wieħed, fejn ġew diskussi arrangamenti prattiċi dwar kliem, espressjonijiet u kif dawn jistgħu jsiru aċċessibbli.

2.1 L-involvement tal-partecipanti bhala ko-kreaturi

Fil-proċess, il-punt ewlieni kien li l-partecipanti jingħataw il-possibbiltà li jkunu ko-kreaturi tar-riċerka, b'mod aktar speċifiku, li jsawru l-għodda li kienet se torganizza r-riċerka nnifisha.

Kull sieheb iddedika xi sessjonijiet mal-gruppi ta' fokus lokali tiegħu biex jiċċekkja u jtejjeb il-mistoqsijiet li kienu ġew abbozzati, u biex jorganizzahom b'esspressjonijiet aktar speċifiċi, aktar adattati għar-rekwiżiti u l-punti di vista differenti tal-partecipanti.

Anastasia u Dana (il-Greċja) jispjegaw il-metodu ta' tmexxija tagħhom

L-idea tat-tmexxija hadet hafna zmien biex tiġi (mhux) definita: fl-aħħar, iddeċidejna fuq definizzjoni miftuħa ta' mexxej bhala persuna li tista' tiggwida jew tispira lil haddiehor. Din id-dimensjoni tat-tmexxija kienet wiesgħa biżżejjed biex tinkludi l-perspettivi differenti kollha.

Fi Spanja, il-ħolqien tal-kwestjonarju kien ta' sfida għal hafna partecipanti, speċjalment meta ffaċċjaw mistoqsijiet u kunċetti astratti. Din id-diffikultà tirrifletti kemm ftit attenzjoni ngħatat lit-tmexxija fis-soċjetà. Biex il-mistoqsijiet ikunu aktar konkreti, esploraw xenarji fejn il-partecipanti setgħu naturalment jieħdu t-tmexxija fl-attivitajiet u jesperjenzaw in-nuqqas ta' tmexxija. Abbażi ta' dawn l-osservazzjonijiet, ittestjaw kliem differenti biex isibu x'kien l-aktar li jirrisona u pprovda ċarezza. Aktar tard, l-abbozzi għaddew minn evalwazzjoni tal-Qari Faċli, pass essenzjali biex tiġi żgurata l-aċċessibbiltà għal kulhadd.

Fl-Iżvezja, il-proċess kien mimli għarfien u għenna nifhmu l-bżonnijiet u l-aspettattivi tal-partecipanti. Filwaqt li t-timijiet manigerjali ddiskutew aspetti teoretiċi tat-tmexxija, il-partecipanti kellhom ideat differenti ħafna dwar xi tfišser li tkun mexxej. Permezz ta' diskussjonijiet mal-grupp fil-mira u t-timijiet imsieħba, huma identifikaw elementi ewlenin li kienu l-aktar importanti għall-partecipanti. Dawn il-kriterji sawru l-kwestjonarju finali, u għamluh aċċessibbli u faċli biex jinftiehem.

Punt wieħed ta' interess għall-ħolqien tal-kwestjonarju kien ir-riflessjoni dwar kif għandhom jiġu indirizzati tipi differenti ta' indeboliment: rekwiziti differenti jeħtieġu approċċi differenti, u kull wieħed mill-imsieħba kien involut ma' gruppi differenti. Din kienet fażi kritika iżda wkoll opportunità kbira biex jiġi arrikkit il-kwestjonarju finali u biex tiġi kkollaborata ma' msieħba lokali.

Fis-Slovenja, il-proċess kien iktar diffiċli għax ma kinux jafu x'ma kinux jafu u ma kellhomx approċċi ċari fil-bidu – l-aktar għax ma kinux iddefinixxew il-grupp fil-mira u d-dizabilitajiet tagħhom mill-ewwel. Fl-aħħar mill-aħħar, il-kollaborazzjoni ma' istitut lokali għenithom jimxu 'l quddiem. L-inklużjoni ta' persuni b'dizabilità mentali u t-tħejjija ta' vidjows għal partecipanti torox kienu passi sinifikanti lejn l-inklużività. Huma raw ukoll opportunitajiet biex jadattaw materjali għal partecipanti għomja. Tgħallimna ħafna affarijiet ġodda u apprezzajna l-gwida minn imsieħba oħra tal-proġett.

Fil-Greċja, l-iżvilupp tal-kwestjonarju kien jeħtieġ ħin, riflessjoni, u feedback kontinwu. Il-ħidma flimkien bħala msieħba kienet essenzjali għas-suċċess tiegħu.

Fl-Italja, l-involviment tal-partecipanti bħala ko-kreaturi ma kienx faċli għall-ewwel. Madankollu, hekk kif il-proċess evolva, l-involviment ta' kulħadd fit-teħid tad-deċiżjonijiet sar naturali. Ladarba l-grupp stabbilixxa fiduċja u djalogu miftuħ, il-partecipanti bdew jipponu ideat huma stess. Ir-responsabbiltajiet ġew kondiviżi, u kull persuna ħadet ir-responsabbiltà ta' kompiti sinifikanti, u b'hekk ikkontribwiet għas-suċċess tal-grupp kollu.

Kien proċess naturali, imrawwem mill-ftuħ għad-djalogu, l-iskambju, l-espressjoni hielsa, u l-inizjattiva. Dan wassal għall-elezzjoni ta' mexxej ta' ko-grupp li, mill-aħħar tal-ewwel sena tal-proġett, beda jaħdem flimkien mal-persuna li inizjalment kienet mexxiet l-attivitajiet waħedha. Maż-żmien, dan ir-rwol ittieħed minn ħafna oħrajn għall-implimentazzjoni ta' proġetti, attivitajiet, u avvenimenti kemm żgħar kif ukoll kbar.

Dawn l-isforzi ġew ittestjati waqt l-ewwel skambju tas-sħubija fl-lżvezja, meta kull parteċipant ġie mhegġeġ imexxi l-workshop tiegħu stess. Din il-laqgħa inizjali wittiet il-pedament għad-definizzjoni tat-tmexxija għal dan il-proġett u għall-parteċipanti kollha tagħna.

2.2 It-tfassil tal-kwestjonarju

It-tfassil tal-mistoqsijiet kellu l-għan fuq kollox li jkun kemm jista' jkun faċli biex jinftiehem. Għall-ewwel, fittixna li mistoqsijiet sempliċi jkunu miftuħa ħafna dwar it-tmexxija ta' attivitajiet u kif u f'liema kuntesti.

Mill-mument li l-proġett kellu dimensjoni Ewropea, il-ħallieqa tal-websajt iddisinjaw buttuna dwar il-lingwi, li tippermetti lin-nies jaċċessaw il-kwestjonarju fil-lingwa li jhossuhom l-aktar komdi fiha. Il-lingwa tista' tohloq ostakli kbar, u l-Ingliż bħala l-unika possibbiltà, kien ikun għamel il-kwestjonarju inaċċessibbli għal ħafna rispondenti potenzjali.

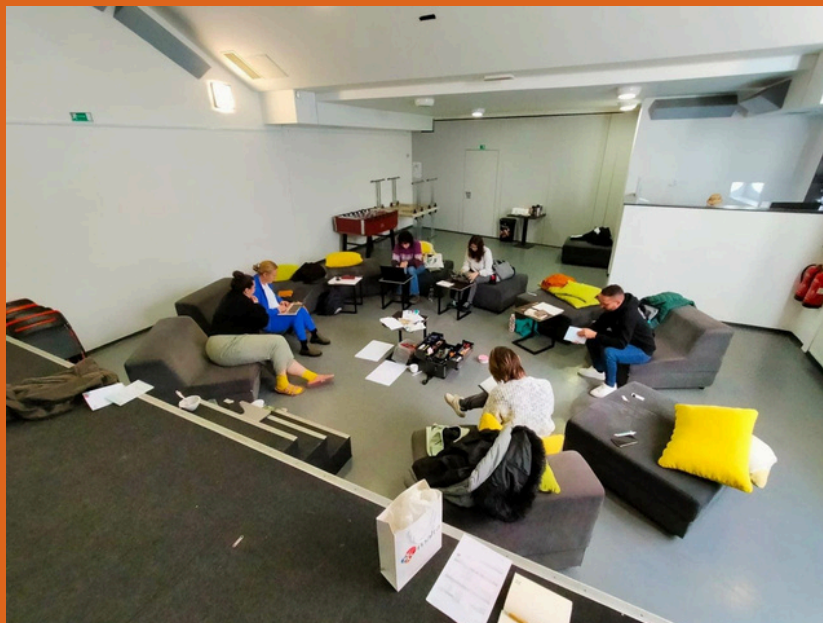
Bħala t-tieni pass, intużaw viżwali u simboli biex il-pjattaforma ssir aktar intuwittiva u aċċessibbli, billi ttieħdet ispirazzjoni mil-lingwi AAC imħallta ma' użu strateġiku ta' simboli magħrufa sew fil-komunikazzjoni tal-midja soċjali. B'konsiderazzjoni tad-diffikultajiet possibbli fil-qari, għal kull waħda mill-mistoqsijiet, ġie rreġistrat vidjo qasir, f'xi każijiet bl-appoġġ tal-lingwa tas-sinjali.

Fl-istrutturar tal-mistoqsijiet, il-punt ewlieni kien li jinżammu sempliċi u li jkunu f'sekwenza li tiffacilita lir-rispondenti biex iżidu l-għarfien tagħhom dwarhom infushom bħala mexxejja. Xi wħud mill-mistoqsijiet jagħtu għażliet multipli biex jappoġġjaw lill-parteċipanti biex inaqqsu l-qasam, billi jiffokaw fuq xi dimensjoni. Fl-istess ħin, inħolqu spazji fakultattivi għal dawk li riedu jżidu aktar dettalji u spjegazzjonijiet mat-tweġibiet tagħhom, sabiex dan jibqa' bħala possibbiltà u mhux bħala struttura stretta, u b'hekk tinħolq diskriminazzjoni sottili.

Bi qbil ma' dawn il-prinċipji ta' semplicità u riflessjoni personali, ġew imfassla mistoqsijiet biex jinkoraġġixxu lill-parteċipanti tal-proġett jirriflettu fuq aspetti tat-tmexxija illi kieku forsi ma kinux jikkunsidraw. Eżempji ta' dawn il-mistoqsijiet jinkludu:

- *TIXTIEQ TURI L-ATTIVITÀ TIEGHEK LILL-OHRAJN?*
 - kklikkja fuq l-ikona IVA (Saba 'l fuq) jew LE (Saba 'l isfel)
- *THOSSOK TAJJEB QUDDIEM UDJENZA?*
 - Ikklikkja fuq l-ikona IVA (Saba 'l fuq) jew LE (Saba 'l isfel)
- *TRID TKUN MEXXEJ?*
 - Ikklikkja fuq l-ikona IVA (Saba 'l fuq) jew LE (Saba 'l isfel)
- *X'TIP TA' APPOĠĠ GĦANDEK B'ZONN BIEX TKUN MEXXEJ?*
 - TABLET, ASSISTENZA, HBIEB, INTERPRETU, TRADUTTUR, SPAZZU AĊĊESSIBBLI, TAHRIG, MA GĦANDIX B'ZONN APPOĠĠ

Billi inkorporajna saba 'l fuq u saba 'l isfel kif ukoll stampi ma' kull tweġiba, żgurajna li l-kwestjonarju jkun aċċessibbli għal dawk b'diffikultajiet fil-lingwa vizwali. Flimkien mal-użu ta' vidjows, kull mistoqsija kienet iddisinjata biex tkun kemm għodda biex wiehed jifhem x'jikkostitwixxi tmexxija, kif ukoll liema forma ta' tmexxija kull parteċipant iħossu l-aktar komdu biha.

L-ewwel laqgħa fis-Slovenja għat-tim tal-proġett – il-bini ta' viżjoni komuni għall-vjaġġ tal-proġett

2.3 Aspetti tekniċi

Għodod ta' aċċessibilità rakkomandati għal ħaddiema żgħażaġh

L-appoġġ liż-żgħażaġh b'diżabilità jehtieg sett ta' għodod ta' teknoloġiji u strategiji aċċessibbli. Hawn taħt hawn lista kkurata ta' għodod rakkomandati, organizzati skont it-tip ta' diżabilità u l-każ ta' użu, biex jgħinu lill-ħaddiema żgħażaġh irawmu l-inkluzjoni u l-indipendenza.

Għodod għal persuni b'diżabilità fil-vista

- Qarrejja tal-iskrin: softwer li jikkonverti t-test f'diskors jew Braille. Eżempji popolari jinkludu:
 - JAWS (Aċċess għax-Xogħol bid-Diskors)
 - NVDA (Aċċess għad-Desktop Mhux Viżwali)
 - VoiceOver (integrat fl-apparati Apple)
- Lenti tal-iskrin: softwer jew ħardwer biex ikabbru l-kontenut, jaġġustaw il-kuntrast, u jtejbu t-traċċar tal-cursor għal utenti b'vista baxxa.
- Widgets aċċessibbli għall-websajts: tibdil tad-daqs tat-test, aġġustamenti tal-kuntrast tal-kulur, test alternattiv fl-immaġnijiet tiegħek, u navigazzjoni bit-tastiera għall-websajts

Għodda għal indebolimenti tas-smiġh

- Għodod għas-sottotitli: sottotitli awtomatizzati jew manwali għal vidjows u avvenimenti diretti.
- Applikazzjonijiet ta' traskrizzjoni diretta: ikkonverti l-lingwa mitkellma għal test f'ħin reali.
- Twissijiet mono sound u viżwali: karatteristiċi fis-sistemi operattivi biex jgħinu lill-utenti b'smiġh parzjali

Għodod għal diżabilitajiet fiżiċi

- Sistemi sip-and-puff: jippermettu lill-utenti jikkontrollaw l-apparati billi jieħdu n-nifs jew joħorġu n-nifs f'apparat straw-like
- Traċċar tal-maws mingħajr idejn: soluzzjonijiet bħal FaceMouse (tuża movimenti tar-ras) jew Lomak (laser pointer interface) jippermettu kontroll tal-cursor mingħajr idejn
- Keyboard u maws adattivi: jinkludu trackballs, joystick maws, u head pointers għal navigazzjoni aktar faċli
- Kontroll tal-vuċi: softwer ta' rikonnoxximent tad-diskors għal thaddim ta' apparat mingħajr idejn

Għodod għal Impediment Konjittivi u tat-Tagħlim

- Applikazzjonijiet għall-gestjoni tal-kompiti: ippjanaturi viżwali bħal Todoist, Trello, jew Notion jgħinu biex jorganizzaw il-kompiti u r-rutini
- Il-fokus u l-immaniġġjar tal-ħin: għodod bħal Time Timer jipprovdu countdowns viżwali biex jappoġġjaw il-konċentrazzjoni
- Għajnuniet għall-qari u l-kitba: softwer tad-dettatura, tbassir tal-kliem, u għodod tat-test għad-diskors jappoġġjaw il-qari u l-kitba

Fonts u layouts aċċessibbli: widgets li jippermettu lill-utenti jagħzlu fonts adattati għal persuni bid-dislessija, jaġġustaw l-ispazjar, u jissimplifikaw il-layouts

Evalwazzjoni tal-aċċessibilità tal-web u diġitali

- Għodod għall-Ittestjar tal-Aċċessibilità: Kun żgur li l-kontenut diġitali tiegħek huwa aċċessibbli għal kulhadd
 - Għodda ta' Evalwazzjoni tal-Aċċessibilità tal-Web WAVE
 - axe-core
 - Verifikatur tal-Kuntrast tal-WebAIM

Linji gwida u settijiet ta' għodod: irreferi għal riżorsi bħall-UNICEF Accessibility Toolkit u l-lista ta' għodod ta' evalwazzjoni tal-W3C għall-aħjar prattiki

Rigward l-aċċessibilità fiżika, il-proġetti taż-żgħażaġħ jehtieġu postijiet, trasport u ambjenti fiżiċi aċċessibbli. Pereżempju, il-lista ta' kontroll tal-proġett SALTO Youth tenfasizza l-valutazzjoni tal-aċċessibilità fiżika tal-postijiet għal gruppi b'abbiltajiet imħallta, li tkopri rampi, sinjali u spazji sensorji.

Amanda mill-grupp ta' fokus Żvediz tippreżenta l-proġett u l-kwestjonarju fuq il-post tax-xogħol tagħha (Centru ta' attività ta' kuljum Frösunda), u tgħin ukoll lill-kollegi tagħha jwieġbu l-kwestjonarju

L-Att Ewropew dwar l-Aċċessibbiltà (EAA) huwa direttiva storika tal-UE li għandha l-għan li ttejjeb l-aċċessibbiltà ta' prodotti u servizzi ewlenin fl-istati membri kollha billi tarmonizza r-rekwiżiti tal-aċċessibbiltà. Timmira lejn oġġetti u servizzi ta' kuljum bħal kompjuters, smartphones, ATMs, servizzi tat-trasport, servizzi bankarji, kummerċ elettroniku, u midja awdjoviziva, filwaqt li tiżgura li jkun aċċessibbli għal persuni b'diżabilità u persuni anzjani. L-Att huwa allinjat mal-Konvenzjoni tan-NU dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità u għandu l-għan li jneħhi l-ostakli kkawżati minn regolamenti nazzjonali differenti, u b'hekk jiffaċilita suq intern aktar inkluziv.

Rakkomandazzjonijiet għall-qari: <https://www.handtalk.me/en/blog/alt-text/>

SALTO-YOUTH. (29 ta' Settembru 2015). Lista ta' kontroll biex tiġi żgurata l-aċċessibbiltà ta' proġetti internazzjonali taż-żgħażaġh. <https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/tool/checklist-for-ensuring-the-accessibility-of-international-youth-projects.1684/>

Il-Kummissjoni Ewropea. (2025). L-Att Ewropew dwar l-Aċċessibbiltà. Id-Direttorat Ġenerali għall-Ġustizzja u l-Konsumaturi.

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/disability/union-equality-strategy-rights-persons-disabilities-2021-2030/european-accessibility-act_en

Hidma bil-kwestjonarju mal-grupp ta' fokus Spanjol

2.4 Konkluzjoni

L-għan prinċipali ta' din ir-riċerka kien li tippermetti lill-parteċipanti jaġixxu bħala ko-kreaturi billi jsawru b'mod attiv l-istrument fundamentali tar-riċerka-il-kwestjonarju-inniffsu. Dan il-proċess kien intrinsikament kollaborattiv, u kien jeħtieġ li kull sieheb imexxi sessjonijiet mal-gruppi ta' fokus lokali biex jirfina u jorganizza l-mistoqsijiet, filwaqt li jiżgura li jkunu sensitivi b'mod xieraq għar-rekwiżiti u l-perspettivi diversi tal-parteċipanti kollha.

Sfida sinifikanti kienet tinvolvi l-ġlieda mal-kunċett astratt ta' tmexxija, li fl-aħħar mill-aħħar irriżulta fl-adozzjoni ta' definizzjoni miftuħa u inkluziva: Mexxej huwa persuna li tista' tiggwida jew tispira lil ħaddieħor. Din il-ġlieda biex jiġi definit it-terminu, li inkludiet il-logħob b'xenarji u s-sottomissjoni ta' abbozzi ta' mistoqsijiet għal evalwazzjoni tal-Qari Faċli, irriżultat vitali biex tiġi żgurata aċċessibilità ġenwina u ċarezza intellettuali. Il-kollaborazzjoni bejn l-imsieħba kienet essenzjali biex jiġu indirizzati r-rekwiżiti tal-parteċipanti b'tipi differenti ta' diżabilità, mill-provvista ta' vidjows bil-lingwa tas-sinjali għal individwi torox sal-ħolqien ta' kontenut aċċessibbli għal dawk b'diżabilità mentali.

Id-disinn finali tal-kwestjonarju kien ibbażat fuq prinċipji ta' semplicità u riflessjoni personali. Lil hinn mill-offerta ta' għażla ta' lingwi biex jitneħħew l-ostakli potenzjali, il-pjattaforma użat viżwali, simboli (bħall-ikoni tas-saba' l-kbir 'il fuq/l isfel), u vidjows qosra għal kull mistoqsija biex jingħelbu d-diffikultajiet viżwali u tal-qari. Il-mistoqsijiet ġew sekwenzati strateġikament biex jiffacilitaw gradwalment l-għarfien tal-parteċipant dwar il-potenzjal tiegħu stess għat-tmexxija, bl-użu ta' eżempji li b'mod sottili biddlu l-fokus għal azzjonijiet prattiċi bħal li juru attività lil ħaddieħor jew jirriflettu fuq l-appoġġ meħtieġ. Dan id-disinn żgura li l-kwestjonarju serva skop doppju: kien kemm għodda evalwattiva kif ukoll strument pedagogiku.

Dawn l-isforzi kollha kunċettwali u tad-disinn ġew ittestjati waqt l-ewwel skambju tas-šhubija fl-Iżvezja, meta kull parteċipant ġie mħegġeg imexxi l-workshop tiegħu stess. Din il-laqgħa inizjali serviet bħala l-qofol kruċjali tal-proċess, billi poġġiet bażi soda u prattika għad-definizzjoni tat-tmexxija għall-proġett u l-parteċipanti kollha.

3. Il-ħolqien ta' workshops interattivi

Il-ħolqien ta' workshops interattivi huwa komponent ewlieni tal-proġett, u din it-taqsimha se tiffoka fuq l-iżvilupp, l-implimentazzjoni, u r-riżultati ta' dawn il-workshops. Il-workshops huma mfassla biex jippermettu liż-żgħażaġh b'diżabilità jrsu faċilitaturi huma stess, irawmu l-emanċipazzjoni, l-inklużività, u l-iżvilupp tal-ħiliet.

3.1 Ippjanar u struttura

L-iffissar tal-obiettivi u r-riżultati: L-objettiv ewlieni ta' dawn il-workshops huwa li l-grupp fil-mira mhux biss ikun jista' jipparteċipa iżda wkoll jieħu rwoli ta' tmexxija bħala faċilitaturi. Dan huwa allinjat mal-għanijiet ġenerali tal-proġett, bħall-promozzjoni taċ-ċittadinanza attiva, l-intraprenditorija soċjali, u l-isfida tal-preġudizzji soċjali. Il-workshops kienu bbażati fuq il-feedback miġbur permezz ta' kwestjonarju interattiv, u b'hekk jiġi żgurat li jkunu rilevanti u interessanti għall-udjenza fil-mira.

Raoul jipprova workshop Żvediz flimkien ma' Klara mill-grupp Żvediz

Davide jipprova jkun mexxej bl-użu tal-poni Max fl-Iżvezja

Justin u Felicity (Malta) jippruvaw il-workshop ta' Patrik (l-Iżvezja)

Passi li għandek tiegħu waqt l-ippjanar tal-workshop tiegħek:

- **Iddefinixxi miri ċari:** identifika l-iskop tal-workshop tiegħek u l-bidliet speċifiċi li trid toħloq. Il-miri jistgħu jinkludu t-tishiħ tal-ħiliet ta' tmexxija, it-titjib tal-komunikazzjoni, l-appoġġ tal-espressjoni personali, jew il-bini tal-kunfidenza. Għall-organizzazzjonijiet, il-miri jistgħu jinvolve t-tishiħ tal-parteeipazzjoni, it-titjib tal-aċċessibilità, jew l-espansjoni ta' Prattiki inklużivi.

Amanda mill-grupp ta' fokus Żvediz tmexxi workshop li holqot biż-żigarelli u ż-żfin—adattat għal persuni f'siġġijiet tar-roti

Dan il-proġett ġie ffinanzjat bl-appoġġ tal-Kummissjoni Ewropea. Din il-pubblikazzjoni tirrifletti biss il-fehmiet tal-awtur, u l-Kummissjoni ma tistax tinzamm responsabbli għal kwalunkwe użu li jista' jsir mill-informazzjoni li tinsab fiha.

Identifika r-riżultati mistennija għall-partecipanti: il-partecipanti għandhom jitolqu mill-workshop b'ħiliet konkreti u prattiċi. Dawn jistgħu jinkludu:

- kunfidenza biex tiegħu rwoli ta' tmexxija
- il-ħila li tiffaċilita diskussjonijiet fi grupp
- ħiliet ta' komunikazzjoni mtejba
- il-fehim ta' kif toħloq spazji inklużivi u mingħajr ġudizzju
- għodod biex jesprimu l-ideat, l-opinjoni u l-esperjenzi tagħhom
- sens ta' emancipazzjoni u appartenenza
- *Ipprepara metodi u materjali aċċessibbli:* żgura li l-għodod kollha – kwestjonarji, struzzjonijiet, għajnuniet viżwali, attivitajiet – huma sempliċi, inklużivi, u adattabbli. Uża lingwaġġ ċar, formati multipli (viżwali, verbali, bil-miktub), u modi flessibbli biex il-partecipanti jikkontribwixxu.
- *Ohloq l-ambjent it-tajjeb:* atmosfera sigura u mingħajr ġudizzju hija essenzjali. Ippjana kif tibni l-fiduċja, tteġġeg il-partecipazzjoni f'livelli differenti, u żgura li kulhadd iħossu rispettatt. Ikkunsidra l-ħtiġijiet ta' aċċessibbiltà mill-bidu, mhux bħala ħsieb wara.
- *Halli spazju għall-partecipanti biex imexxu:* l-għan mhux biss li l-partecipanti jieħdu sehem – iżda li jkun jistgħu jsawru l-workshop. Inkludi mumentu fejn ikunu jistgħu jmexxu l-kompiti, jiggwidaw diskussjonijiet, jipprezentaw ideat, jew jappoġġjaw lill-pari.

3.2 Aċċessibbiltà fid-disinn tal-workshop

Matul l-ewwel laqgħa tal-grupp fil-mira fl-l-vezja, kull partecipant mill-gruppi ta' fokus kellu l-opportunità li jmexxi workshop li kien hejja minn qabel. Xi wħud għażlu li jmexxu waħedhom, filwaqt li oħrajn ħadmu f'pari jew fi gruppi żgħar – skont dak li hassewhom l-aktar komdi. Il-grupp kien grupp ta' abbiltajiet imħallta, inklużi partecipanti b'dizabilità intellettuali, indebolimenti fil-vista, indebolimenti fis-smiġħ, u bżonnijiet oħra ta' appoġġ.

Din id-diversità pprezentat sfidi, iżda offriet ukoll esperjenzi ta' taġħlim siewja. Saħħaħ il-fehim tagħna dwar għaliex dan il-proġett huwa meħtieġ u wrietna li konna għadna kemm bdejna nifhmu l-profondità sħiħa tal-inklużjoni. Matul il-workshops, il-partecipanti appoġġjaw lil xulxin, adattaw il-metodi tagħhom, u fittxew b'mod attiv modi biex jiżguraw li kulhadd ikun jista' jieħu sehem.

Dan l-esperiment wera li kien ta' valur kbir għall-proġett u sawwar id-direzzjoni tal-vjaġġ 'il quddiem. Matul l-iskambju, iddiskutejna x'għandhom bżonn il-partecipanti sabiex imexxu workshop b'suċċess, kif ifasslu kwestjonarji li huma aċċessibbli, u jekk il-gruppi fil-mira fil-pajjiżi msieħba kollha kellhomx l-appoġġ li kellhom bżonn. Irriflettejna dwar jekk l-aspettattivi ntlehqux, u kif nistgħu nitgħallmu minn din l-esperjenza biex insaħħu l-passi li jmiss tal-proġett.

Kull organizzazzjoni partecipanti ddisinjat il-workshops tagħha stess b'mod indipendenti. Peress li l-ippjanar kellu jitlesta qabel it-tieni laqgħa tal-grupp fil-mira fi Spanja, ħloqna fajl Excel fejn kull partecipant seta' jdaħħal ir-rekwiziti ta' aċċessibbiltà tiegħu. Dan ippermetta lil kull grupp ta' ko-facilitaturi jqis dawk il-ħtiġijiet matul il-proċess tad-disinn, u b'hekk il-workshops saru aktar aċċessibbli u inklużivi.

Dawn il-workshops iffurmaw il-bażi tal-programm ta' tmexxija mmirat biex jappoġġja persuni b'diżabilità biex isiru mexxejja. It-tim iddeċieda dwar sitt suġġetti ewlenin li kienu importanti li jiġu esplorati f'kuntest ta' tmexxija:

1. Komunikazzjoni
2. Inizjattiva
3. Ippjanar u Organizzazzjoni
4. Facilitazzjoni u Struttura
5. Taħdit fil-Pubbliku
6. Inklużjoni ta' Sfida (Nifhmu d-Diżabilità)

Alessia mill-Italja tispjega l-ideat tagħha bl-użu ta' stampi

Il-pajjiżi msieħba kollha għażlu wieħed mis-sitt suġġetti u l-gruppi ta' fokus ħolqu workshop dwaru sal-laqgħa tal-grupp fil-mira fi Spanja, fejn il-workshops kollha jiġu ttestjati u evalwati.

Grupp ta' fokus fi Spanja jmexxi attività biex jiġbru tweġibiet għall-kwestjonarju tagħhom

Twaqqif tal-ispazju u kumdità

L-ambjent fiziku għandu rwol kruċjali fis-suċċess tal-workshops. L-ispazji użati għall-workshops għandhom ikunu adattabbli għall-ħtiġijiet tal-parteċipanti, b'mod partikolari dawk bi sfidi ta' mobilità. Kull post tal-workshop għandu jkun mgħammar b'postijiet fejn wieħed jista' joqgħod bilqiegħda aċċessibbli, rampi, u mogħdijiet ċari għall-moviment. Barra minn hekk, l-użu ta' materjali aċċessibbli bħal dokumenti faċli biex jinqraw jew braille huwa essenzjali għall-inklużjoni.

- *Konsiderazzjonijiet prattiċi:*
 - Kun żgur li l-arranġamenti tas-siġġijiet huma flessibbli, b'għażliet għal siġġijiet tar-roti u żoni ta' mistrieħ komdi.
 - Agħżel postijiet li huma kompletament aċċessibbli, inklużi l-kmamar tal-banju u l-punti tad-dhul.
- *Konsiderazzjonijiet sensorji (dawl, hoss, pawżi):* Xi nies jista' jkollhom sensitività akbar għad-dawl, hoss, jew fatturi ambjentali oħra. L-ispazju tal-workshop għandu jkun iddisinjat biex jakkomoda r-rekwiziti sensorji, b'kontroll fuq id-dawl u l-livelli tal-hoss. Pawżi regolari jgħinu lill-parteċipanti jibqgħu involuti mingħajr ma jhossuhom meġhluba.

Raoul jagħti struzzjonijiet lil David fil-workshop Taljan "Statues" waqt it-TGM fi Spanja

- *Għodda biex tiżgura l-kumdità:*
 - Sistemi tal-ħoss li huwa aġġustabbli u dawl mhux qawwi.
 - Pawzi f'waqthom u spazji kwieti għal dawk li jeħtieġu mistrieħ.
- *L-użu tat-teknoloġija assistiva:* L-inkorporazzjoni tat-teknoloġija assistiva tista' ttejjeb ħafna l-aċċessibilità tal-workshops. Dan jinkludi għodod bħal softwer li jikkonverti t-test mitkellem, deskrizzjonijiet bl-awdjo, jew għajnuniet viżwali, li jippermettu lill-parteċipanti kollha jinvolvu ruħhom bis-siġħ fl-attivitajiet.
- *Suġġerimenti dwar teknoloġija assistiva:*
 - Użu ta' apps għal sottotitoli f'ħin reali jew interpretazzjoni tal-lingwa tas-sinjali.
 - Inkorporazzjoni ta' materjali tattili jew apparat awdjo għal dawk b'diżabilità fil-vista.

3.3 Tekniki ta' faċilitazzjoni inkluziva

3.3.1. L-ġħoti tas-setgħa lill-parteċipanti bħala ko-faċilitaturi

Wieħed mill-aktar aspetti trasformattivi ta' dawn il-workshops huwa l-opportunità għall-parteċipanti li jieħdu r-rwol ta' ko-faċilitaturi. Dan l-metodu mhux biss jagħti s-setgħa liż-żgħażaġħ b'diżabilità iżda jrawwem ukoll sens qawwi ta' responsabilita' fuq il-proċess tat-tagħlim. Il-parteċipanti huma mhegġa jmessu l-attivitajiet, jimmoderaw id-diskussjonijiet, u jgħinu biex jiżguraw li kull sessjoni tibqa' inkluziva u aċċessibbli għal kulħadd.

Riflessjonijiet mill-proċess

Il-faċilitazzjoni ta' workshops saret pass importanti għall-parteċipanti kollha. Kmieni fil-proċess, ġew identifikati diversi sfidi komuni – bħal ansjeta' dwar it-taħdit fil-pubbliku, biża' li jiġu ġġudikati, jew incertezza dwar kif oħrajn ser jirreaġixxu. Biex jindirizzaw dawn it-tħassib, l-organizzazzjonijiet imsieħba ħadmu flimkien biex joħolqu strutturi ta' appoġġ li għenu biex jibnu l-kunfidenza u sens ta' sigurtà għal kulħadd involut.

Fil-pajjizi sħab kollha, l-organizzazzjonijiet ikkontribwew għarfien miksub minn ħafna snin ta' ħidma bl-inkluzjoni, l-aċċessibilità, u l-parteċipazzjoni taż-żgħażaġħ. Peress li qasmu metodi, pariri prattiċi, u rriflettew flimkien, l-imsieħba setgħu joffru gwida li għenet biex jissahħu l-ħiliet ta' tmexxija u faċilitazzjoni tal-parteċipanti. Dan l-approċċ kollaborattiv żgura li l-ebda organizzazzjoni waħda ma mexxiet il-proċess – minflok, sar sforz kondiviz ibbażat fuq tagħlim reċiproku.

Hoġġien ta' kontenut b'mod kollaborattiv

Il-workshops kollha ġew iddisinjati flimkien mal-grupp kkonċernat. Ingabar feedback kontinwament, u l-ideat tal-parteċipanti ġew integrati fl-istruttura tal-workshop. Dan il-proċess żgura li s-sessjonijiet kienu rilevanti, sinifikanti, u tassew konnessi mal-esperjenzi tal-ħajja tan-nies li għalihom inħolqu. Id-disinn kollaborattiv mhux biss tejjeb il-kwalità tal-workshops iżda wkoll approfondixxa l-involvement u s-sens ta' sjieda tal-parteċipanti.

3.3.2. Eżempji ta' attivitajiet u eżerċizzji mfassla għall-grupp ikkonċernat

- Il-workshops jistgħu jinkorporaw varjetà ta' metodi mfassla biex jagħmlu t-tagħlim aċċessibbli, kreattiv, u ingaġġanti. Tekniki mid-drama li ġew applikati – bħat-Teatru Forum jew it-Teatru tal-Oppressi – jistgħu jintużaw biex jgħinu lill-parteċipanti jesploraw sitwazzjonijiet tal-ħajja reali f'ambjent sigur u t' appoġġ. Dawn il-metodi jinkoraġġixxu l-parteċipazzjoni attiva, l-espressjoni personali, u s-soluzzjoni kollettiva tal-problemi.

Eżerċizzji interattivi

- Teatru Forum: il-parteċipanti jaġixxu sitwazzjonijiet tal-ħajja reali fejn jistgħu jiltaqgħu ma' sfidi relatati mal-inklużjoni, l-aċċessibbiltà, jew it-tmexxija. Il-grupp imbagħad jaħdem flimkien biex jesplora strategiji differenti u riżultati alternattivi, filwaqt li jrawwem l-empatija u s-soluzzjoni tal-problemi.
- Soluzzjoni kongunta ta' problemi (GP): il-parteċipanti jikkollaboraw biex isolvu problemi prattiċi jew ipotetiċi. Dan isaħħaħ il-ħidma f'tim, il-komunikazzjoni, u l-ispirtu komunitarju, filwaqt li jippermetti lil kull individwu jikkontribwixxi mill-punti sodi tiegħu stess.

Integrazzjoni ta' feedback u evalwazzjoni

Il-workshops m'għandhomx biss ikunu ffurmati mill-kwestjonarju interattiv iżda għandhom jevolvu wkoll permezz ta' feedback kontinwu mill-parteċipanti. Il-parteċipanti għandu jkollhom opportunitajiet regolari biex jevalwaw is-sessjonijiet, jaqsmu l-esperjenzi tagħhom, u jissuġġerixxu titjib. Dan il-proċess iterattiv jiżgura li l-workshops jibqgħu dinamiċi, rilevanti, u adattati bis-sħiħ għall-bżonnijiet tal-grupp fil-mira.

Matul il-proġett tagħna, organizzajna żewġ Laqgħat tal-Gruppi kkonċernat (TGM): waħda fl-Iżvezja u waħda fi Spanja.

Proċess ta' feedback

- Wara l-ewwel rawnd ta' workshops: jinġabar feedback biex jiġi rfinut u mtejjeb il-kontenut, l-istruttura, l-aċċessibbiltà, u ċ-ċarezza tal-attivitajiet.
- Fit-tieni TGM: isiru r-reviżjonijiet finali. Il-workshops jiġu ttestjati mill-ġdid, biex jiġi żgurat li jkunu inklużivi, faċli biex jinftiehem, u jagħtu s-setgħa kemm jista' jkun lill-parteċipanti fil-pajjiżi sħab kollha.

Tul il-proġett kollu, l-organizzazzjonijiet imsieħba fasslu varjetà wiesgħa ta' attivitajiet inklużivi mmirati lejn it-tisħiħ tal-ħiliet ta' tmexxija fost iż-żgħażaġh b'diżabilità. Għalkemm l-approċċi kienu differenti, ħarġu diversi temi komuni – il-kreattività, l-aċċessibbiltà, u t-tmexxija kondiviza. Hafna workshops użaw elementi bħat-teatru, l-improvizzazzjoni, il-moviment, is-soluzzjoni tal-problemi u loġħob b'għeruq kulturali biex joħolqu spazji ta' tagħlim sikuri u interessanti.

Xi workshops esploraw it-tema ta' tmexxija permezz ta' diskussjoni u riflessjoni, fejn il-partecipanti tkellmu dwar x'jagħmel mexxej tajjeb, qasmu esperjenzi personali, u esploraw kif il-mexxejja jistgħu jrawmu l-inkluzjoni. Dawn id-diskussjonijiet spiss wasslu għal kompiti fi gruppi żgħir fejn il-partecipanti ddisinjaw il-mini-workshops tagħhom stess dwar suġġetti bħall-għajnuna lil ħaddieħor, l-ippjanar minn qabel, jew il-fehim tal-ħtiġijiet ta' aċċessibbiltà.

- Workshops oħra użaw logħob tal-grupp ispirat mit-tradizzjonijiet tat-tfulija, interpretat mill-ġdid biex ikun kompletament aċċessibbli. Attivitajiet bħal “dawl aħmar, dawl aħdar,” logħob b'għajnejhom mgħottija ma' msieħba ta' appoġġ, logħob tattili ta' suppożizzjonijiet, jew verżjonijiet kooperattivi ta' logħob klassiku ta' moviment għenu lill-partecipanti jipprattikaw il-komunikazzjoni, il-fiduċja, u t-teħid ta' deciżjonijiet malajr – kollox f'ambjent ferrieħi.
- Diversi organizzazzjonijiet integraw metodi bbażati fuq it-teatru, inkluz improvizzazzjoni, eżerċizzji ta' “Iva, u...”, xeni ta' karattri, u kompiti sensorji jew ibbażati fuq il-moviment. Dawn l-attivitajiet għenu lill-partecipanti jesploraw l-ispontanjetà, l-espressjoni emozzjonali, u x-xogħol f'tim. Eżerċizzji bħal xogħol bil-mera, statwi ħajjin, mixjiet iggwidati, jew il-ħolqien ta' xeni sempliċi ppermettew lil kull partecipant jipprattika t-tmexxija u s-segwitu b'mod appoġġjat. Tishin u ritwali ta' għeluq strutturati għenu biex jifformulaw is-sessjonijiet, u għamluhom prevedibbli u aċċessibbli għal kulħadd.

Workshops iffukati fuq komunikazzjoni aċċessibbli heġġew lill-partecipanti biex jesperimentaw b'modi differenti kif jesprimu lilhom infushom. Eżempji inkludew varjazzjonijiet tal-logħba tat-telefon (mitkellma, ibbażata fuq ġesti, tpingija tattili), kompiti fi grupp dwar it-talba għall-għajnuna f'sitwazzjonijiet mhux familjari, u xenarji ta' role-play bħall-ordni tal-ikel, is-sejba ta' xarabank, jew l-introduzzjoni ta' persuna. Dawn l-attivitajiet enfasizzaw kif il-komunikazzjoni tista' tiġi adattata għal bżonnijiet u ambjenti differenti.

Xi workshops iffokaw fuq l-esplorazzjoni sensorja u t-tmexxija inkorporata, fejn il-partecipanti ggwidaw lil xulxin permezz ta' rutini ta' moviment, ritwali ta' filgħodu, jew kompiti fiżiċi astratti bħall-iffurmar ta' “skulturi ħajjin.” F'dawn il-mument, il-partecipanti pprattikaw l-għoti ta' struzzjonijiet ċari, il-verifika tal-kunsens, u l-adattament għal abbiltajiet differenti – ħiliet essenzjali għal faċilitazzjoni inkluziva.

Fil-workshops kollha, il-partecipanti ġew imheġġa kontinwament biex jieħdu rwoli ta' tmexxija, kemm jekk billi jiggwidaw warm-ups, jispjegaw logħob, jimmoderaw riflessjonijiet, jew imexxu mument qosra f'attivitajiet itwal. Dan l-approċċ ta' tmexxija kondiviża bena l-kunfidenza u ta lil kull partecipant iċ-ċans li jiskopri l-istil ta' faċilitazzjoni personali tiegħu.

Ir-rispons u l-evalwazzjoni ġew integrati matul il-proċess kollu. Wara l-ewwel rawnd ta' ttestjar tal-workshops, il-partecipanti rriflettew dwar iċ-ċarezza, l-aċċessibbiltà, u t-tgawdija. Il-kummenti tagħhom infurmaw titjib qabel it-tieni rawnd ta' workshops. Dan il-proċess interattiv żgura li l-attivitajiet finali kienu aktar koerenti, inkluzivi, u sinifikanti – iffurmati mhux biss mill-faċilitaturi iżda direttament miż-żgħażaġħ infushom.

B'mod ġenerali, il-workshops ħolqu taħlita rikka ta' kreattività, struttura, espressjoni kulturali, u aċċessibbiltà, li tirrifletti l-qawwiet diversi tal-organizzazzjonijiet msieħba. Billi kkombina t-teatru, il-moviment, eżerċizzji ta' komunikazzjoni, logħob, u diskussjonijiet riflessivi, il-programm offra lill-partecipanti diversi punti ta' dħul fit-tmexxija – li ppermettilhom jikbru, jieħdu riskji, jappoġġjaw lil xulxin, u fl-aħħar mill-aħħar jagħmlu pass 'il quddiem bħala ko-faċilitaturi kunfidenti.

3.4 Konkluzjoni

Il-workshops interattivi huma ċentrali għall-għanijiet tal-proġett li jrawwem ċittadinanza attiva u intraprenditorija soċjali għal żgħażaġh b'diżabilità. Permezz tal-proċess ta' disinn kollaborattiv, faċilitazzjoni inkluziva, u ċikli ta' feedback kontinwi, dawn il-workshops jipprovdu lill-partecipanti b'opportunitajiet sinifikanti għall-espressjoni personali, it-tmexxija, u l-bini tal-komunità. Huma jservu wkoll bħala mudell għal inizjattivi futuri mmirati lejn il-ħolqien ta' spazji inkluzivi fejn żgħażaġh b'diżabilità jistgħu jimexxu.

L-iżvilupp ta' workshops fi Spanja

Lil hinn mit-tiżni tal-kunfidenza individwali, il-workshops jappoġġjaw l-iżvilupp ta' ħiliet prattiċi bħall-komunikazzjoni, is-soluzzjoni tal-problemi, it-teħid tad-deċiżjonijiet, u l-ħidma f'tim. Il-partecipanti jittgħallmu kif jinnavigaw l-isfidi, jadattaw l-attivitajiet għal abbiltajiet differenti, u jieħdu r-responsabbiltà li jiggwidaw lil ħaddieħor – esperjenzi li jissarrfu direttament f'rwoli ta' tmexxija fil-komunitajiet tagħhom.

Il-workshops jaġixxu wkoll bħala katalist għal bidla fl-attitudnijiet, kemm fost il-partecipanti kif ukoll fi ħdan l-organizzazzjonijiet involuti. Hekk kif iż-żgħażaġh b'diżabilità jieħdu rwoli ta' faċilitazzjoni, il-voċijiet, l-ideat u l-kapaċitajiet tagħhom isiru viżibbli ħafna, u jisfidaw l-isterjotipi u juru l-importanza ta' ambjenti aċċessibbli fejn kulhadd jista' jipparteċipa bis-sħiħ. Dan mhux biss jaġti s-setgħa lill-individwi involuti iżda jispira wkoll lill-familji, lill-edukaturi u lill-professjonisti biex jergħu jimmaginaw kif tista' tidher tmexxija inkluziva.

Barra minn hekk, il-mudell tal-workshop jipromwovi s-sostenibbiltà.

Billi jgħammar lill-parteċipanti b'għodod li jistgħu jergħu jużaw u jadattaw, il-proġett jinkoraġġixxi involviment kontinwu lil hinn mill-programm formali.

Ħafna attivitajiet jistgħu jiġu replikati fi klabbs taż-żgħażaġh, skejjel, ċentri komunitarji, jew ambjenti oħra fil-livell lokali, u b'hekk jiġi żgurati li l-impatt jestendi ferm lil hinn mill-iskeda ta' żmien tal-proġett. Il-metodi kondiviżi żviluppanti mill-organizzazzjonijiet imsieħba kollha jiffurmaw gabra dejjem tikber ta' prattiki inklużivi li jistgħu jiġu trasferiti, skalati, u inkorporati fi programmi futuri madwar l-Ewropa.

Caroline mill-grupp ta' fokus Żvediż tmexxi workshop fil-ginnastika waqt it-TGM fl-Iżvezja

B'dan il-mod, il-workshops mhux biss jibnu l-hiliet – iżda jrawmu kultura ta' inklużjoni, appartenenza, u responsabbiltà kondiviża. Huma jqiegħdu l-pedament għal parteċipazzjoni fit-tul, ċittadinanza attiva, u tmexxija, u juru li meta ż-żgħażaġh b'diżabbiltà jiġu fdati bi spazju, appoġġ, u għodod kreattivi, jistgħu jsawru komunitajiet aktar b'saħħithom u inklużivi għal kulhadd.

Mix-xellug għal-lemin: Carlos (Spanja), Isaac (MAata) u David (Spanja) qed jiehdu gost jahdmu fuq il-hiliet ta' tmexxija tagħhom, fil-laqgħa tal-grupp fil-mira fi Spanja

Dan il-proġett ġie ffinanzjat bl-appoġġ tal-Kummissjoni Ewropea. Din il-pubblikazzjoni tirrifletti biss il-fehmiet tal-awtur, u l-Kummissjoni ma tistax tinzamm responsabbli għal kwalunkwe użu li jista' jsir mill-informazzjoni li tinsab fiha.

4. Għodod u rizersi

4.1 Għodod rakkomandati għall-aċċessibilità

Biex il-workshops ikunu aċċessibbli għall-parteċipanti kollha, jistgħu jintużaw għodod sempliċi u affordabbli. Hawn taht hawn ħarsa ġenerali qasira lejn għodod prattiċi li jappoġġjaw il-komunikazzjoni, il-parteċipazzjoni u l-inkluzjoni – mingħajr ma jkunu meħtieġa apps jew tagħmir għaljin.

- Appoġġ għall-komunikazzjoni
- Traskrizzjoni Live tal-Google
- Konverżjoni ta' diskors għal test f'ħin reali għal parteċipanti li huma torox jew b'diffikultajiet fis-smigh.
- Google Translate (bla ħlas)
- Utli għal gruppi multilingwi u appoġġ lingwistiku simplifikat.
- Għodda integrati fit-telefon
- Il-biċċa l-kbira tat-telefowns jinkludu karatteristiċi ta' test għal diskors b'xejn, reġistrazzjoni tal-vuċi, u traskrizzjoni viżwali
- Għajnuniet viżwali
- Karti bl-istampi jew bordijiet tas-simboli
- Jista' jiġi stampat jew magħmul bl-idejn; jappoġġja komunikazzjoni mhux verbali.
- Materjali faċli biex jinqraw
- Tipa ta' font kbira, kuntrast għoli, ikoni sempliċi.
- Whiteboards, flipcharts, markers
- Jgħin lill-istudenti viżwali u l-kollaborazzjoni fi gruppi
- Aċċessibilità sensorja u fiżika
- Difensuri tal-widnejn li jikkancelaw l-istorbju (verżjonijiet bi prezz baxx disponibbli)
- Jappoġġja parteċipanti b'sensittivitajiet sensorji.
- Oġġetti tattili (blalen, ħbula, drappijiet)
- Ittejjeb l-involvement għall-parteċipanti li jibbenefikaw minn feedback sensorjali.

Bilqiegħda flessibbli (siġġijiet, kuxxini, għazliet ta' bilwieqfa)
Jizgura l-kumdità għal bżonnijiet ta' mobilità differenti

Għodod ta' inkluzjoni diġitali

- Imqaddem
- Faċli biex taqşam ideat, ritratti, u riflessjonijiet
- Kodiċijiet QR
- Links għal struzzjonijiet, verżjonijiet awdjo, jew gwidi viżwali
- Reġistrazzjoni sempliċi tal-vidjow fuq it-telefowns
- Utli għal-logħob tar-rwoli jew riflessjoni

- Għodod ta' faċilitazzjoni
- Tajmers, qniepen, jew sinjali sempliċi tal-ħoss
- Jgħin biex jistruttura l-attivitajiet

Karti ta' feedback b'emoji jew dawl tat-traffiku

- Jipprovi modi aċċessibbli biex taqşam l-opinjoni

- Għodod ta' assistenza
- L-app LetMeTalk AAC
- Jappoġġja komunikazzjoni alternattiva permezz ta' stampi u simboli
- Settings ta' aċċessibilità integrati fuq telefowns/tablets
- Inkluzi lentijiet, sottotitli, kuntrast tal-kulur, u qarrejja tal-iskrin

Caroline mill-lżvezja fi triqitha lejn Spanja bl-Ipad tagħha, li użat għall-komunikazzjoni ma' parteċipanti oħra

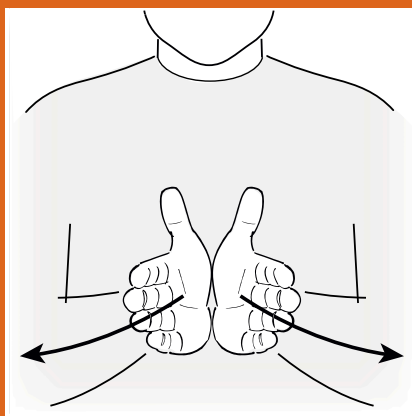
Hafna komunikazzjoni matul il-laqgħa tal-grupp kkonċernat saret bl-użu ta' stampi u stampi — mezz naturali u intuittiv għal hafna

4.2 Metodi u għodod użati fis-sħubija

Diversi organizzazzjonijiet imsieħba kkontribwew metodi speċifiċi ta' aċċessibbiltà bbażati fuq il-prattiki nazzjonali tagħhom u l-esperjenza fit-tul tagħhom. Eżempju wieħed huwa l-użu tas-Sens ta' Koerenza (SOC/KASAM), qafas applikat biex isaħħaħ il-prevedibbiltà, il-fehim u s-sinifikat fl-attivitajiet. Billi struttura l-workshops sabiex il-partecipanti jkunu jafu x'se jiġri, għaliex huwa importanti u kif jistgħu jieħdu sehem, l-metofu tas-Sens ta' Koerenza għen biex tiżdied il-kunfidenza u jitnaqqas l-istress.

- Metodu notevoli użat fl-l-żvezja kien it-TAKK (Sinjali bħala Komunikazzjoni Awmentattiva u Alternattiva). It-TAKK jappoġġja l-komunikazzjoni permezz ta' sinjali manwali sempliċi u jintuża ħafna fis-servizzi u l-edukazzjoni Żvedizi għad-dizabilità. Kien partikolarment utli biex jispjega l-istruzzjonijiet, inaqqas in-nuqqas ta' ftehim, u jippermetti lill-partecipanti bi bżonnijiet ta' komunikazzjoni differenti jsegu u jmxexxu l-attivitajiet.
- Peress li t-TAKK huwa speċifiku għall-l-żvezja, l-organizzazzjonijiet imsieħba fil-pajjiżi l-oħra użaw is-sistemi u l-metodi ta' komunikazzjoni nazzjonali tagħhom stess ibbażati fuq il-prattika lokali u l-istandards ta' aċċessibbiltà. Dawn inkludew taħlita ta' metodi lingwistiċi simplifikati, appoġġ lokali bbażat fuq sinjali jew ġesti, għodod ta' komunikazzjoni viżwali, u adattamenti faċli biex jinqraw li rriflettew il-metodi stabbiliti ta' kull pajjiż għal komunikazzjoni inkluziva.
- Fis-sħubija kollha, l-appoġġi viżwali kellhom rwol ċentrali. Karti bl-istampi, struzzjonijiet ibbażati fuq simboli, u ntużaw gwidi viżwali biex l-informazzjoni tkun ċara u prevedibbli. Diversi organizzazzjonijiet użaw ukoll dimostrazzjonijiet qosra bil-vidjo biex jintroduċu attivitajiet qabel ma l-partecipanti pparteċipaw fihom. Dawn il-vidjows għenu biex titnaqqas l-inċertezza, tinbena l-fehim, u jiġu offruti mudell ċar ta' dak li kien mistenni.

Flimkien, dawn l-approċċi – KASAM, TAKK fl-l-żvezja, u għodod ta' komunikazzjoni nazzjonali ekwivalenti f'pajjiżi sħab oħra – ħolqu ambjent ta' workshops aċċessibbli, prevedibbli u ta' support. Huma żguraw li l-partecipanti setgħu jinvolvu ruħhom b'modi li jaqblu mal-qawwiet ta' komunikazzjoni tagħhom u jhossuhom integrati bis-sħiħ fil-proċess tat-tagħlim, u fl-aħħar mill-aħħar appoġġjaw l-għan tal-proġett ta' inkluzjoni vera u fehim reċiproku.

Elias mill-l-żvezja jgħin lit-tim jitgħallem jikkomunika bl-użu tat-TAKK.

Omm Elias għenet fil-ħolqien tal-vidjows viżwali tas-sinjali TAKK għall-kwestjonarju.

5. Riżultati – feedback tal-partecipanti

Ir-rispons miġbur permezz tal-kwestjonarju madwar il-Greċja, l-Italja, Malta, is-Slovenja, Spanja, u l-Iżvezja jiżvela stampa rikka u kumplessa ta' kif persuni b'diżabilità jipperċepixxu t-tmexxija, l-aspirazzjonijiet personali tagħhom, u l-ostakli li jiffaċċjaw. Filwaqt li r-risposti jvarjaw hafna, jitfaċċaw diversi temi rikorrenti – speċjalment dwar il-kunfidenza, l-oportunità, u l-pajsaġġ emozzjonali tat-tmexxija.

- Perċezzjonijiet tat-tmexxija u l-kunfidenza fihom infushom
- Fil-Greċja, haġġu żewġ profili distinti: il-grupp li jitkellem bil-Grieg wera kunfidenza baxxa fih innifsu u espożizzjoni limitata għal rwoli ta' tmexxija, filwaqt li l-grupp li jitkellem bl-Ingliż – li hafna minnhom kienu diġà involuti f'inizjattivi ta' aċċessibilità u tmexxija – wera kunfidenza għolja u involviment attiv. Grafika mill-Greċja wriet li 72% tal-partecipanti hassew li ma kellhom l-ebda oportunitajiet ta' tmexxija, filwaqt li 28% biss qalu iva.
- Ir-risposti tal-Italja kienu diversi hafna, bil-partecipanti jvarjaw minn dawk li hassewhom kunfidenti żżejjed għal dawk li ma kinux ċerti jew imbeżżgħin. It-tmexxija spiss kienet marbuta ma' attivitajiet kreattivi jew soċjali, bħat-teatru, it-tisjir, jew l-organizzazzjoni ta' avvenimenti.
- Partecipanti Sloveni wrew kumdità mhux mistennija bit-taħdit fil-pubbliku u l-facilitazzjoni tal-gruppi. Hafna kienu diġà haġġu rwoli ta' tmexxija f'ambjenti informali – imexxu workshops, jgħallmu lil shabhom, jew jirrapprezentaw gruppi ta' utenti – mingħajr ma neċessarjament jidentifikaw ruhhom bħala mexxejja.
- Spanja rrappurtat li 70.6% tal-partecipanti riedu jkunu mexxejja, u 58.8% ma kinux jibzġhu jmexxu. Ċart bit-titlu “Recuento de SOLO” wriet li tliet partecipanti biss ma ridux juru l-attivitajiet tagħhom lil haddiehor, u l-istess numru hassewhom skomdi quddiem udjenza.
- Malta sabet li 35 minn 50 partecipant esprimew xewqa li jkunu mexxejja, filwaqt li 18 irrappurtaw biza' – l-aktar relatata mad-diskors fil-pubbliku, ir-responsabbiltà, u n-nuqqas ta' appoġġ. Interessanti, xi partecipanti assoċjaw it-tmexxija ma' simboli ta' kuljum ta' kompetenza, bħall-użu ta' laptop jew li titkellem b'kunfidenza.
- It-twegibiet tal-Iżvezja offrew stampa rikka bl-istess mod. Aktar minn 50 kwestjonarju mimli wrew li madwar żewġ terzi tal-partecipanti riedu jkunu mexxejja, filwaqt li grupp iżgħar esprima biza' – tipikament relatata ma' “li jagħmluha hażin,” “li jkunu fiċ-ċentru tal-attenzjoni,” jew “li ma jafux x'għandhom jagħmlu.” Il-biċċa l-kbira tal-partecipanti hassewhom kunfidenti li juru lil haddiehor x'jagħmlu u kienu komdi quddiem haddiehor. It-tmexxija spiss kienet meqjusa bħala estensjoni tal-azzjonijiet ta' kuljum, bħall-għajnuna f'sessjonijiet ta' taħriġ, id-deċiżjoni dwar attivitajiet tal-grupp, jew il-gwida ta' shabhom.

Reazzjonijiet emozzjonali u riflessjonijiet personali

Parteċipanti minn madwar il-pajjiżi qasmu riflessjonijiet personali li juru kif it-tmexxija tiġi esperjenzata emozzjonalment u soċjalment. Fl-Italja u s-Slovenja, it-tmexxija spiss ġiet deskritta permezz ta' attivitajiet kreattivi u kollaborattivi. Fi Spanja, ir-risposti wrew kuxjenza personali mħallta ma' kuraġġ, filwaqt li Malta enfasizzat kif il-perċezzjonijiet tat-tmexxija huma ffurmati minn osservazzjonijiet tad-dinja reali u esperjenzi personali.

- Fl-lżvezja, it-tmexxija ġiet deskritta bħala relazzjonali u Prattika. Il-parteċipanti qalu li hassewhom bħala mexxejja meta għenu lil haddieħor, spjegaw kompiti, jew ikkontribwew għal deċiżjonijiet tal-grupp. Parteċipant wieħed kiteb: "Mexxej għandu jkun ġentili u jisma' lil kulhadd." Ieħor qasam li hassewhom kburin meta setgħu jappoġġjaw lil xi hadd li kien qed jithabat. Dawn ir-riflessjonijiet jissuġġerixxu li t-tmexxija ħafna drabi tiġi esperjenzata bħala forma ta' kura, gwida, u rispett reċiproku.

David (Spanja) jagħmel id-diskors tiegħu għall-politiċi u dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet dwar it-teatru waqt il-laqgħa tal-grupp ikkonċernat fi Spanja

Kwotazzjonijiet mill-pajjiżi kollha juru n-natura informali tat-tmexxija:

- "Għent fit-tmexxija tal-provi taż-żfin" (Slovenja)
- "Hassejtni bħal faċilitatur meta kont qed nagħmel teatru" (l-Italja)
- "Applikajt biex inkun rappreżentant tas-servizz" (Is-Slovenja)
- "Nixtieq nerġa' nintgħażel bħala l-mexxej" (Spanja)
- "Inħossni bħal mexxej meta ngħin lil haddieħor bit-tablet tagħhom" (Malta)
- "Inħossni bħal mexxej meta nispjega l-affarijiet lil sħabi" (l-lżvezja)
- Dawn ir-riflessjonijiet juru li t-tmexxija hija profondament personali u ħafna drabi espressa permezz ta' azzjonijiet u relazzjonijiet ta' kuljum.

Karatteristiċi ta' tmexxija u htigijiet ta' appoġġ

Fis-sitt pajjiżi kollha, il-partecipanti enfasizzaw b'mod konsistenti li t-tmexxija mhijiex definita mill-awtorità jew il-kontroll, iżda minn kwalitajiet relazzjonali li jrawmu l-fiduċja u l-inklużjoni. Meta mistoqsija x'jagħmel mexxej tajjeb, l-aktar karatteristiċi apprezzati kienu t-tjubija, il-ħila li tisma', u r-rieda li tappoġġja lil haddiehor. Dawn il-kwalitajiet issemmev ripetutament, ħafna drabi akkumpanjati minn riflessjonijiet dwar kif il-mexxejja għandhom jittrattaw lin-nies b'rispett u empatija.

- Fi Spanja, il-partecipanti ddeskrivew mexxejja ideali bħala dawk li huma ġentili, attenti, u kunfidenti – xi hadd li jisma' u joħloq spazju għal haddiehor. Malta tenniet dan is-sentiment, bil-partecipanti jenfasizzaw l-importanza li jkunu ta' appoġġ, infurmati, u prezenti emozzjonalment. L-Italja u s-Slovenja žiedu li l-mexxejja għandhom ikunu faċli biex wiehed javviċinahom u kapaċi jiggwidaw mingħajr ma jiddominaw, filwaqt li l-Greċja enfasizzat il-kortesija u s-smiġħ attiv bħala karatteristiċi essenzjali.
- L-Iżvezja saħħet dawn it-temi, bil-partecipanti jiddeskrivu mexxejja tajbin bħala ġentili, infurmati, u kunfidenti, iżda wkoll kapaċi li jkunu sodi meta jkun hemm bżonn. Partecipant wiehed qabad is-sentiment kollettiv billi qal, "Mexxej għandu jkun ġentili u jisma' lil kulhadd." Ir-risposti Żvedizi rriflettw ukoll opinjoni bbilancjata - li tivvaluta kemm l-intelliġenza emozzjonali kif ukoll il-kompetenza Prattika.
- Meta ddiskutejna x'tip ta' appoġġ ikollhom bżonn biex jieħdu rwoli ta' tmexxija, il-partecipanti ħarġu diversi temi komuni. Ħafna esprimew l-importanza tal-appoġġ bejn il-pari u l-ħbiberija - li jkollhom xi hadd li jinkoraġġihom u jkun hdejjhom. It-taħriġ u l-prattika wkoll issemmev ta' spiss, speċjalment f'kuntesti fejn il-partecipanti ħassewhom inċerti jew mingħajr esperjenza.
- Ambjenti aċċessibbli kellhom rwol ewlieni biex jippermettu l-partecipazzjoni. Dan inkluda spazji fiżiċi li huma faċli biex wiehed jinnaviga fihom, iżda wkoll għodod diġitali bħal tablets jew interfaċċji simplifikati li jagħmlu l-involviment aktar faċli. F'Malta u l-Iżvezja, il-partecipanti nnutaw li l-aċċess għal interpreti jew assistenza meta jkun hemm bżonn jista' jagħmel differenza sinifikanti. Ohrajn enfasizzaw il-ħtieġa għal rassikurazzjoni emozzjonali - xi hadd li jgħinhom iħossuhom kunfidenti u kapaċi.
- Filwaqt li ftit individwi madwar il-pajjiżi ħassew li setgħu jmexxu mingħajr appoġġ addizzjonali, il-maġġoranza esprimew li kien essenzjali li jkun hemm l-istrutturi t-tajba fis-seħħ - kemm jekk tekniċi, soċjali, jew emozzjonali. Ostakli bħall-biza' li titkellem fil-pubbliku, in-nervożiżmu, jew in-nuqqas ta' għarfien kienu komunement ikkwotati, iżda l-partecipanti wrew ukoll rieda qawwija li jgħlbu dawn l-isfidi jekk ikunu appoġġjati kif xieraq.
- Mehuda flimkien, dawn l-għarfien jissuġġerixxu li t-tmexxija fost persuni b'diżabilità tiffjorixxi f'ambjenti li huma inklużivi, empatiċi, u responsabbli. Il-karatteristiċi li jammiraw fil-mexxejja huma l-istess kwalitajiet li jfittxu li jinkorporaw - u bl-appoġġ it-tajjeb, ħafna huma lesti li jieħdu dawk ir-rwoli.

Testimonjanzi tal-parteciċpanti

Emma Svanberg, l-Iżvezja:

- "Permezz tat-taħriġ u l-parteciċpazzjoni tiegħi fil-proġett, sirt aktar kunfidenti f'sitwazzjonijiet differenti u nħoss li jien parti akbar mis-soċjetà."

Eleftherios Mavris, il-Greċja:

- "Permezz tal-proġett u t-taħriġ, stajt nesprimi bil-kliem x'inhu mexxej u kif tista' tispira lil ħaddieħor biex jara li anke persuna b'diżabilità tista' ssir mexxej – jekk is-soċjetà tkun miftuħa biex tara possibbiltajiet aktar milli ostakli."

Samuel Psiala, Malta:

- "Żviluppajt ħiliet li qatt ma ħsibt li nkun kapaċi nagħmel."

Stella Čebin, is-Slovenja:

"Kulhadd seta' jmexxi workshops meta l-kundizzjonijiet it-tajba kienu fis-seħħ u saret il-preparazzjoni xierqa. Il-ħolqien ta' ambjent mingħajr ġudizzju kien kruċjali biex jiġi żgurat li kulhadd seta' kemm imexxi kif ukoll jipparteċipa."

Raoul De Rosa, l-Italja:

"F'dan il-proġett verament hassejna ruħna aċċettati, mingħajr ebda eċċezzjoni. Hassejna ruħna liberi li ngħidu x'ħsibna. Aħna mnikkta li spiċċa, għax konna drajna l-kontinwità li offra. Nittamaw li jista' jkompli b'xi mod!"

Maria Lorente Saenz, Spanja:

"Meta niltaqgħu ma' politiċi spiss jinsew li jistgħu wkoll ikellmuna u jistaqsuna mistoqsijiet."

6. Implimentazzjoni u tixrid

6.1 Kif tuża l-ktejjeb lokalment u internazzjonalment

Dan il-ktejjeb inħoloq biex jintuża minn gruppi, NGOs u kull min jixtieq jippromwovi opportunitajiet akbar għal persuni b'diżabilità fil-komunitajiet tagħhom, kemm lokalment kif ukoll internazzjonalment. Il-kontenut, l-ideat u r-riflessjonijiet jistgħu jkunu punt tat-tluq biex jiġi konċepit u implimentat proġett ġdid, iżda wkoll biex jiġi organizzat dibattitu biex jiġu diskussi suġġetti bħall-abbilita', il-benesseri, it-tmexxija u l-opportunitajiet ta' għajxien indipendenti għal persuni b'diżabilità. It-tixrid tal-ktejjeb jista' jkun opportunità tajba biex jinfethu dawn il-kwistjonijiet u biex wiehed iħares lejhom minn perspettivi differenti u idealment biex id-diskussjoni teoretika tiġi mqabbla ma' workshops u esperjenzi, organizzati u mmexxija minn gruppi mħallta ta' persuni b'diżabilità u persuni mingħajr diżabilità.

6.2 Kif toħloq proġett billi tibda mir-rizultati tal-kwestjonarju

Li wiehed jikkunsidra r-rizultati ta' sħarriġ bħala fażi tat-tluq għal proġett ġdid ifisser li joħloq bażi soda fuq it-tabella ta' punti di vista differenti dwar suġġett. B'dan il-mod huwa possibbli li joħorġu r-rekwiżiti u l-ħtiġijiet, iżda wkoll il-ħiliet u r-rieda, u li l-proġett jitfassal fuq din id-dejta reali. Il-punt ewlieni jkun li jiġu involuti fil-fażi tad-disinn tal-proġett rappreżentanti ta' dak li se jkun il-grupp, u b'hekk tinkiser il-konfigurazzjoni tradizzjonali tal-patroniżmu.

Avveniment ta' tixrid Taljan

6.3 Lezzjonijiet miksuba u mudelli replikabbli għal użu iktar wiesgħa

Il-proċess pilota madwar il-Greċja, l-Italja, Malta, is-Slovenja, Spanja, u l-Iżvezja ġġenera firxa ta' rakkomandazzjonijiet maħsuba dwar kif għandu jiġi appoġġjat l-iżvilupp tat-tmexxija fost persuni b'diżabilità fil-fażijiet futuri tal-proġett. Filwaqt li kull pajjiż offra sugġerimenti speċifiċi għall-kuntest, hargu diversi prijoritajiet komuni – partikolarment dwar il-kreazzjoni kolloborattiva, il-bini gradwali tal-ħiliet, u l-importanza tal-appoġġ emozzjonali u soċjali.

- Waħda mir-rakkomandazzjonijiet l-aktar konsistenti kienet li jiġu inkluzi eżempji ta' tmexxija fuq il-pjattaforma nnifisha. Il-Greċja enfasizzat li l-wiri ta' mudelli relatabbli–speċjalment dawk imfassla fuq esperjenzi ta' kuljum–jista' jgħin lill-parteċipanti jimmaġinaw lilhom infushom bħala mexxejja. Li tara lil oħrajn li ħadu l-inizjattiva f'kuntesti familjari jista' jqanqal kurżità u motivazzjoni, partikolarment fost dawk li qatt ma kkunsidraw it-tmexxija bħala possibbiltà personali.
- L-Italja pproponiet l-iżvilupp ta' mogħdijiet strutturati iżda gradwali għat-tmexxija. Dawn jippermettu lill-individwi jiehdu rwoli ta' faċilitazzjoni f'kuntesti sinifikanti, appoġġjati minn tuturi jew sħabhom b'esperjenza. L-enfasi kienet fuq li jiġu evitati metodi paternalistiċi u minflok jinħolqu opportunitajiet fejn it-tmexxija tista' toħroġ b'mod naturali – permezz ta' mument i żgħar ta' gwida, kollaborazzjoni, u responsabbiltà kondiviża.
- Is-Slovenja rakkomandat workshops iddisinjati b'mod kongunt li jiffokaw fuq il-punti sodi u l-interessi tal-parteċipanti. Sessjonijiet ta' taħriġ immexxija mill-pari u programmi ta' mentoring tqiesu bħala għodod siewja għall-bini tal-kunfidenza u t-tnaqqis tal-eżitazzjoni. It-tim Sloven enfasizza wkoll il-ħtieġa għal materjali faċli biex jinqraw, interpreti, u għajnuniet teknoloġiċi biex jiġi żgurat li l-komunikazzjoni ma ssirx ostaklu għall-parteċipazzjoni.
- Spanja ressqet 'il quddiem l-idea ta' tmexxija kollettiva, fejn issuġġeriet li l-faċilitazzjoni tista' tinqasam bejn sħabhom jew gruppi żgħar. L-esperjenza tagħhom uriet li t-tmexxija kongunta – speċjalment f'ambjenti ta' workshops – tista' tkun emancipanti u inkluziva. Huma esprimew interess qawwi fit-tieni fażi tal-proġett, iffukata speċifikament fuq it-tmexxija fil-faċilitazzjoni ta' workshops. Għal hafna mill-parteċipanti tagħhom, din kienet esperjenza li biddlet ħajjithom, u huma appoġġjaw li tingħatha tal-istess opportunità lil oħrajn.

- Malta kkontribwiet b'vizjoni komprensiva għall-iżvilupp futur ta' dan il-proġett. Huma pproponew il-ħolqien ta' Programm ta' Hiliet ta' Tmexxija, imfassal għall-bżonnijiet u l-abbiltajiet ta' persuni b'diżabilità intellettuali. Dan jinkludi moduli dwar il-komunikazzjoni, it-teħid ta' deċiżjonijiet, u l-facilitazzjoni tal-gruppi, mogħtija f'formati aċċessibbli. Barra minn hekk, Malta rakkomandat li jiġu stabbiliti sistemi ta' mentoring bejn il-pari, fejn individwi li diġà pparteċipaw f'attivitajiet ta' tmexxija jistgħu jappoġġjaw lil oħrajn fil-vjaġġ tagħhom. Huma ssuġġerew ukoll li jiffurmaw kumitati mmexxija mill-persuni b'diżabilità fi ħdan is-servizz, li jagħtu lill-parteċipanti spazju formali biex jesprimu l-opinjoni, jinfluwenzaw id-deċiżjonijiet, u jieħdu rwoli rappreżentattivi. Matul il-laqgħa Ġenerali Annwali reċenti ta' Sharing Lives, l-ewwel Kumitat ta' Sharing Lives ġie elett uffiċjalment!

- Vanessa Schembri mill-Aġenzija Sapport, il-kap tad-dipartiment ta' Sharing Lives, spjegat:
- "Permezz ta' It Starts With Me, stajna għall-ewwel darba nagħzlu kumitat fi ħdan Sharing Life fejn persuni b'diżabilità nfushom jieħdu rwoli ewlenin. Kien mument storiku – dawk li ġew eletti kienu kburin ħafna, u ħbiebhom ferħu. Wera b'mod ċar kemm hu importanti u neċessarju li jinholqu spazji fejn persuni b'diżabilità jistgħu jmexxu u jiġu emmnuti. Għandhom il-ħila – izda jridu jingħataw iċ-ċans."
- Hija rrimarkat ukoll li għalkemm l-organizzazzjoni għandha 300 membru, 40 biss ipparteċipaw fl-elezzjoni.

- Dan juri li għad hemm ostakli fl-attitudnijiet u nuqqas ta' fiduċja, kemm fost il-persuni b'diżabilità nfushom kif ukoll fost il-ġenituri tagħhom, li jridu jinbidlu biex il-parteċipazzjoni u t-tmexxija jsiru realtà fuq skala usa'.

“Dan il-kumitat il-ġdid għandu l-għan li jrawwem il-koproduzzjoni u l-emanċipazzjoni fix-xogħol f'tim u t-tmexxija billi jgħaqqad flimkien kemm membri kif ukoll voluntiera biex isawru l-futur ta' Sharing Lives. Il-membri kollha tal-kumitat lestew Kors ta' Taħriġ fit-Tmexxija ispirat mill-Proġett tal-UE “It Starts With Me”, li ta lil kull gradwat l-opportunità li jikkontesta għall-kumitat. Il-kumitat il-ġdid magħmul minn 5 membri u 2 voluntiera se jiltaqa' regolarment biex jippjana u joħloq attivitajiet matul l-2026.”

Permezz tal-ħidma tagħna mal-proġett, Sharing Lives fi ħdan l-Aġenzija Support, matul dawn l-aħħar sentejn, irrikonoxxew il-ħtieġa għal fehim aktar inklużiv ta' xi tfigħer li tkun mexxej. Deher ċar li l-persuni b'diżabilità mhux biss huma lesti li jmessu, iżda wkoll herqana li jappoġġjaw lil ħaddieħor u jagħmlu differenza sinifikanti fil-komunitajiet tagħhom.

Mill-perspettiva tagħna, it-tmexxija mhijiex xi haġa li persuna titwieled biha; hija vjaġġ ta' tkabbir personali u żvilupp kontinwu. Meta individwi b'diżabilità ma jkollhomx l-ispazji, l-inkoraġġiment u l-appoġġ meħtieġa biex isegwu l-ambizzjonijiet tagħhom, il-potenzjal tagħhom ħafna drabi jibqa' ma jidhirx u mhux utilizzat biżżejjed. It-tmexxija mhijiex titlu li wieħed jista' jitlob, iżda impenn – investment kontinwu fit-tkabbir personali bl-intenzjoni li jikkontribwixxi b'mod pożittiv lil ħaddieħor u lis-soċjetà.

Dan l-impenn huwa viżibbli fl-azzjonijiet ta' kuljum: il-motivazzjoni biex torganizza attività, ir-rieda li tieħu l-inizjattiva, jew ir-rieda li tappoġġja lil sħabek. Fl-Aġenzija Support, huma konsistentement jaraw il-kapaċità u d-determinazzjoni ta' persuni b'diżabilità biex jieħdu rwoli ta' tmexxija. Filwaqt li ħiliet prattiċi bħall-ippjanar jew il-koordinazzjoni jistgħu jissahħu maż-żmien b'gwida xierqa, il-qalba tat-tmexxija tinsab fix-xewqa li taqsam, tikkollabora, u taħdem lejn għanijiet komuni.

Rajna darba wara l-oħra li meta l-persuni b'diżabilità jigu emmnuti u jingħataw l-appoġġ li jeħtieġu, ħafna drabi jaqbzu l-aspettattivi. B'dan il-mod, jikkontribwixxu għat-tiswir ta' komunitajiet aktar inklużivi u vibranti – komunitajiet li jirriflettu b'mod aktar preċiż id-diversità u s-saħħa tas-soċjetà kollha kemm hi.

Caprifolen (l-lżvezja) enfasizzat l-importanza ta' taħriġ regolari fit-tmexxija mibni fuq eżerċizzji prattiċi, mentoring bejn il-pari, u esperjenza prattika. Huma enfasizzaw il-valur li wieħed jaħdem fl-ambjenti tal-partecipanti stess, fejn ambjent familjari jnaqqas l-ostakli u jsahħaħ il-kunfidenza. Ir-rakkomandazzjonijiet tagħhom inkludew l-użu ta' materjali faċli biex jinqraw, vidjows qosra ta' istruzzjoni, u eżempji konkreti mill-ħajja reali biex it-tmexxija tkun aktar tangibbli u aċċessibbli.

Fil-pajjiżi sħab kollha, kien hemm enfasi qawwija fuq il-kontinwità u s-sostenibbiltà. L-iżvilupp tat-tmexxija m'għandux jittqies bħala workshop wieħed jew attività iżolata, iżda bħala proċess kontinwu appoġġjat minn ambjenti inklużivi, relazzjonijiet ta' fiduċja, u għodod adattabbli. Il-partecipanti jeħtieġu spazji fejn jistgħu jirriflettu fuq il-punti sodi tagħhom, jesploraw il-potenzjal tagħhom, jaqsmu l-esperjenzi, u jikbru b'pass li jhossu tajjeb għalihom.

Avveniment ta' tixrid għall-politiċi u dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet waqt laqgħa tal-proġett fl-Italja

Dan il-proġett ġie ffinanzjat bl-appoġġ tal-Kummissjoni Ewropea. Din il-pubblikazzjoni tirrifletti biss il-fehmiet tal-awtur, u l-Kummissjoni ma tistax tinzamm responsabbli għal kwalunkwe użu li jista' jsir mill-informazzjoni li tinsab fiha.

Fil-qosor, il-passi li jmiss għandhom jiffokaw fuq:

L-inkorporazzjoni ta' stejjer ta' tmexxija, eżempji, u esperjenzi mgħixuha fil-pjattaforma

It-tfassil ta' mogħdijiet gradwali u appoġġjati f'rwoli ta' faċilitazzjoni

Il-ħolqien ta' workshops u kontenut ta' taħriġ flimkien mal-partecipanti

Il-promozzjoni ta' mudelli ta' tmexxija mmexxija mill-pari u kollettiva

L-iżvilupp ta' programmi strutturati u sistemi ta' mentoring

L-iżgurar tal-aċċessibilità fil-formati kollha – lingwistiċi, teknoloġiċi, u emozzjonali

*Grupp ta' hidma waqt il-laqgħa tal-grupp ikkonċernat
fl-iżvezja*

*Patrik qed jiehu gost billi jkun mexxej u kuntent bir-
riżultati mill-workshop tad-drama tiegħu stess.*

Dawn ir-rakkomandazzjonijiet jirriflettu twemmin kondiviż: li t-tmexxija ma tibdax bl-awtorità, iżda bil-konnessjoni, l-inkoraġġiment, u l-opportunità li wiehed jinstema'.

Billi nkomplu nisimgħu, nadattaw, u naħdmu flimkien mal-partecipanti, nistgħu nibnu spazji inklużivi fejn persuni b'diżabilità jingħataw is-setgħa li jmexxu b'modi awtentiċi, kollaborattivi, u trasformattivi.

7. Appendiċi

7.1 Glossarju tat-termini

AAC

Komunikazzjoni Awmentattiva Alternattiva (AAC) tfisser il-modi kollha li bihom xi hadd jikkomunika minbarra billi jitkellem. Nies ta' kull età jistgħu jużaw l-AAC jekk ikollhom problemi bil-ħiliet tad-diskors jew tal-lingwa. Awmentattiva tfisser li żżid mad-diskors ta' xi hadd. Alternattiva tfisser li tintuża minflok id-diskors.

- Hemm tipi differenti ta' AAC, u jistgħu jinvolvu għażliet ta' teknoloġija baxxa (ġesti u espressjonijiet tal-wiċċ, kitba, tpingija, spelling ta' kliem billi tipponta lejn ittri, u tipponta lejn ritratti, stampi, jew kliem miktub) jew għażliet ta' teknoloġija għolja (bl-użu ta' app fuq iPad jew tablet biex tikkomunika, bl-użu ta' kompjuter b"vuċi," xi kultant imsejjaħ apparat li jiġġenera d-diskors)

Lingwa tas-sinjali

Kwalunkwe mezz ta' komunikazzjoni permezz ta' movimenti tal-ġisem, speċjalment tal-idejn u d-dirgħajn, użat meta l-komunikazzjoni mitkellma tkun impossibbli jew mhux mixtieqa. Kull fejn il-komunikazzjoni vokali tkun impossibbli, bħal bejn kelliema ta' lingwi li ma jinftiehmux ma' xulxin jew meta wieħed jew aktar persuni li jixtiequ jikkomunikaw ikunu torox, il-lingwa tas-sinjali tista' tintuża biex tnaqqas id-distakk. Fil-mument, m'hemm l-ebda lingwa tas-sinjali universali li tista' tintuża biex tikkomunika mal-persuni torox kollha.

Abbiltàizmu

Tip ta' diskriminazzjoni fejn individwi mingħajr b'diżabilità jitqiesu bħala normali u superjuri għal dawk b'diżabilità, li jirriżulta fi preġudizzju lejn dawn tal-aħħar. Il-kunċett modern tal-abbiltàizmu hareġ fis-snin sittin u sebghin, meta attivisti tad-diżabilità poġġew id-diżabilità f'kuntest politiku.

(mill-websajt ta' Britannica)

- Mudell soċjali tad-dizabilità
- Il-Mudell Soċjali tad-Dizabilità ġie żviluppat minn persuni b'dizabilità u jiddeskrivi lin-nies bħala persuni b'dizabilità minħabba l-ostakli fis-soċjetà, mhux minħabba d-dizabilità jew id-differenza tagħna. Kieku l-ħajja moderna kienet imwaqqfa b'mod li jkun aċċessibbli għal persuni b'dizabilità, allura ma nkunux esklużi jew ristretti.
- Il-mudell soċjali tad-dizabilità jgħinna nagħrfu l-ostakli li jagħmlu l-ħajja aktar diffiċli għall-Persuni b'Dizabilità. Dawn l-ostakli huma identifikati bħala l-ambjent fiżiku, l-attitudnijiet tan-nies, il-mod kif in-nies jikkomunikaw, kif jitmexxew l-istituzzjonijiet u l-organizzazzjonijiet, u kif is-soċjetà tiddiskrimina kontra dawk minna li huma pperċepiti bħala 'differenti'. It-tneħħija ta' dawn l-ostakli tohloq ugwaljanza u toffri lill-Persuni b'Dizabilità aktar indipendenza, għażla u kontroll.
- Il-lingwa hija parti importanti mill-Mudell Soċjali tad-Dizabilità għaliex il-lingwa tirrifletti s-suppożizzjonijiet kulturali u l-ħsieb tas-soċjetà ta' madwarna. Il-lingwa qatt ma tkun purament deskrittiva - tiffirma kif naraw lil xulxin, il-valur li nagħtu lil identitajiet differenti, u xi kultant kif ingibu ruħna.
- Fil-passat, il-persuni b'dizabilità kienu deskritti b'mod li jirrifletti ħarsa negattiva jew medika lejn id-dizabilità. Dawn it-termini, bħal "maqtugħin", "b'dizabilità" u "marbut f'siġġu tar-roti" jsaħħu ħarsa negattiva lejn il-persuni b'Dizabilità u spiss juruna bħala "vittmi" jew "oġġetti" bla saħħa.
- Madankollu, il-lingwaġġ tal-Mudell Soċjali jirrifjuta dan il-lingwaġġ negattiv jew mediku u jissostitwixxi b'lingwaġġ aktar pożittiv li jarana bħala bnedmin. Pereżempju, "Persuna b'dizabilità", "utent ta' siġġu tar-roti", u "persuna b'diffikultajiet fit-tagħlim". Il-Mudell Soċjali tad-Dizabilità jiddikjara li n-nies għandhom impediment, m'għandhomx dizabilità. Skont il-mudell soċjali tad-dizabilità, it-terminu "persuni b'dizabilità" jingħad li jhawwad impediment u dizabilità u jimplika li d-dizabilità hija xi haġa kkawżata mill-individwu, aktar milli mis-soċjetà. Dizabilità hija kkawżata min-nuqqas ta' rieda tas-soċjetà li tissodisfa r-rekwiżiti ta' persuni b'indebolimenti. Bħala riżultat, it-terminu "Persuni b'dizabilità" jintuza biex jiddeskrivi persuni b'impediment li huma dizabbli minħabba ostakli mibnija mis-soċjetà.
- L-użu tal-kelma "Persuni b'Dizabilità" qabel "persuni" jissinifika identifikazzjoni ma' identità kulturali kollettiva u l-użu ta' "D" b'ittra kapitali jenfasizza s-sinifikat politiku tat-terminu.

- L-użu tat-terminu "Persuni b'Diżabilità" jew "Persuna b'Diżabilità" huwa għalhekk deskrizzjoni politika tal-esperjenza kondiviża u diżabilitanti li jiffaċċjaw persuni b'diżabilità fis-soċjetà. Dan iġib flimkien grupp divers ta' nies u jgħin biex jiġu identifikati l-kawżi tad-diskriminazzjoni u l-oppresjoni tagħna, jikkomunikaw esperjenza u għarfien kondiviżi, u jgħolqu bidla soċjali.
- Il-biċċa l-kbira tal-organizzazzjonijiet li jaħdmu ma' persuni b'diżabilità jirrelataw mal-lingwaġġ tal-mudell soċjali u jużaw dan fil-livell ta' politika biex jgħinuhom jinfluwenzaw u jtejbu d-drittijiet għall-persuni b'diżabilità. Madankollu, f'livell aktar individwali xi persuni b'diżabilità jistgħu ma jirrelataw ma' dan il-lingwaġġ. Għalhekk huwa essenzjali li l-organizzazzjonijiet jinvolvu ruħhom ukoll f'konversazzjonijiet regolari ma' persuni b'diżabilità biex isiru jafu l-preferenza ta' individwu dwar id-diżabilità u l-użu tal-lingwaġġ.
- (Mill-websajt tad-Drittijiet tad-Diżabilità tar-Renju Unit)

7.2. Aktar qari, referenzi

- AA.VV., La malattia che cura il teatro, Esperienza e teoria nel rapporto tra scena e società, Dino Audino Editore, Roma, 2007.
- Boal, A. (2000). Theatre of the oppressed. (C. A. McBride, Trans.). Pluto Press.
- FRANCESCO CARERI, Walkscapes, walking as an aesthetic practice, Culicidae Architectural Press, IA, 2017
- GHIGLIONE, PAGLIARINO, AA.VV., Fare teatro sociale, Dino Audino Editore, Roma, 2007
- Lecoq, J. (2002). The moving body (Le corps poétique): Teaching creative theatre. (D. Bradby, Trans.). Routledge
- Michale Oliver, Colin Barnes, The New Politics of Disablement, 2012
- Micheal Oliver, Understanding Disability, from theory to practice, 1996.
- Mindful Theatre [handbook](#) and [pedagogical videos](#), from the Erasmus+ project with the same title.
- MOSCATELLI, CAMPOSTRINI, MANZELLA, Welfare per sognatori, Esperienze di rigenerazione sociale e urbana attraverso l'arte e la cultura, Mimesis Edizioni / Sociologie, Milano, 2021
- PAULINE OLIVEROS, Deep listening, A Composer's Sound Practice, Deep Listening Publication, 2005
- YouMIXit digital tool ([Diversi Awturi, Il-Marda li t-Teatru Jfejjaq, Esperjenza u Teorija fir-Relazzjoni bejn il-](#)

Dan il-proġett ġie finanziat bl-appoġġ tal-Kummissjoni Ewropea. Din il-pubblikazzjoni tirrifletti biss il-fehmiet tal-awtur, u l-Kummissjoni ma tistax tinzamm responsabbli għal kwalunkwe użu li jista' jsir mill-informazzjoni li tinsab fiha.

• [Boal, A. \(2000\). Teatru tal-oppressti. \(C. A. McBride, Trad.\). Pluto Press.](#)

FRANCESCO CARERI, Walkscapes, il miġi kbala u ttilko estetika, Culicidae Architectural Press, IA, 2017

It starts with me

Skambju ta' suċċess fi Spanja fejn kulhadd kellu ċ-ċans jipprova u jitgħallem aktar dwar kif tkun mexxej

Zavod za mladino,
šport in turizem
Trbovlje

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

It starts with me

Skambju ta' suċċess fi Spanja fejn kulhadd kellu ċ-ċans jipprova u jitghallem aktar dwar kif tkun mexxej

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union